

Remitteringsmapp

Ärende: Vision Hässelby-Vällingby 2030

Inkom till KF/KS kansli den 20 november 2012.

Behandling i övrigt:

För yttrande senast: 5 oktober 2013.

Stadsdelsnämnderna

Hässelby-Vällingby

Facknämnderna

Socialnämnden
Utbildningsnämnden
Arbetsmarknadsnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Exploateringsnämnden
Idrottsnämnden

Övriga

Stadshus AB
SBR

Handläggare: Sanna Berg
Telefon: 08-508 04 014

Till
Kommunstyrelsen

Vision Hässelby-Vällingby 2030

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta följande.

1. Förslag till vision för Hässelby-Vällingby godkänns, bilaga 1

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör

Staffan Ingvarsson
Biträdande stadsdirektör

Ärendet

I budget 2011 fick stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram en vision och program för utvecklingen i Hässelby-Vällingby.

Stadsledningskontoret har sedan 2007 tagit fram och samordnat visionsarbetet för Järva och Söderort i olika faser. Dessa ytterstadsvisioner har flera gemensamma nämnare i form av dokument som vision, program och handlingsplan, men även vad gäller genomförandet av de av kommunfullmäktige beslutade visionerna. I arbetet med Vision Hässelby-Vällingby är det angeläget att den förvärvade kunskapen kommer till användning.

I arbetet med att säkra en positiv utveckling i ytterstaden generellt är samverkan mellan staden och civilsamhällets olika delar mycket viktig. Trygghetsskapande insatser utgår ofta från engagerade föreningar och medborgare. För att skapa en lokal delaktighet är det viktigt med dialog som kännetecknas av öppenhet och lyhördhet och tydlig återkoppling. Dialog måste föras med invånare, företag, föreningar och andra.

Arbetet i förvaltningar och bolag samordnas i den operativa styrgruppen för Västerort, där även Hässelby-Vällingby nu ingår. Den leder också arbetet med Vision Järva. En särskild projektledare har uppdraget att samordna arbetet. Inom det övriga ytterstadsarbetet har lokal förankring och lokal ledning varit en tydlig faktor för framgång. Projektet är placerat under kommunstyrelsen.

En viktig del i processen utgör medborgardialogen. Under hösten/vintern 2012 anordnades fyra öppna möten i Hässelby- Vällingby på gator och torg för att få in synpunkter på vad som kan förbättras. Vidare har möten med föreningar och ungdomsgrupper genomförts samt en hemsida lagts upp där medborgarna kan besvara en befintlig enkät eller lämna egna synpunkter. En boendedialog kommer att ske under våren 2013 och samordnas med stadsdelsnämnden, bostadsbolagen och andra berörda nämnder.

Synpunkter som framkommit under medborgardialogen kommer att sammanställas så att de kan beaktas i framtagandet av programmet och visionen och följas upp i ett långsiktigt perspektiv.

Bakgrund

För att förverkliga stadens Vision 2030 om ” Ett Stockholm i världsklass” måste en positiv utveckling säkras i hela staden. Vision Hässelby-Vällingby 2030 utgår utifrån Vision 2030 ” Ett Stockholm i världsklass”.

Stockholm ska vara en attraktiv plats för boende, besökare och näringsliv. Såväl möjligheter som utmaningar i Hässelby-Vällingby måste definieras och tydliggöras för att detta arbete ska bli framgångsrikt.

Medan förvärvsfrekvensen stigit marginellt i staden mellan åren 2002-2010 har den minskat i Hässelby-Vällingby. I stadsdelsområdet har andelen med eftergymnasial utbildning visserligen ökat, men inte i samma utsträckning som i staden.

I stadsdelsnämndsområdet bor nära 67 000 personer, vilket motsvarar 8 procent av Stockholms stads befolkning.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämndsområde omfattar i huvudsak flerfamiljshusstadsdelarna längs slutet av t-banans gröna linje, samt villaområdena i Hässelby Villastad och norr där om. Flerfamiljshusen är huvudsakligen byggda under 1950-talet med Vällingby centrum som medelpunkt.

Grimsta, omedelbart söder om Vällingby, byggdes åren 1953-55, Hässelby Gård 1952-55 och Hässelby Strand 1956-57 och de har alla en tidstypisk blandning av låga lamellhus och högre punkthus och i Hässelby strand även en hel del skivhus. De är välplanerade och välbyggda stadsdelar, från en tid då svenskt förortsbyggande hade världsrykte.

Området omfattar stadsdelarna Hässelby Gård, Hässelby Strand, Hässelby Villastad, Grimsta, Kälvesta, Nälsta, Räcksta, Vinsta och Vällingby. För mer information om demografi och åldersindelning med mera se bifogad statistikrapport.

Bostadsbyggande

Sedan millennieskiftet har ett 15-tal nybyggnadsprojekt resulterat i över 1000 nya lägenheter, varav merparten bostadsrätter.

I närområdet vid Johannelund byggs idag en helt ny stadsdel som beräknas bli klar 2014 med 500 lägenheter med varierande bostadsformer.

Vid Hässelby strand byggs ett nytt hus som utöver tunnelbanestationen ska inrymma butiker i bottenvåningarna och ett femtiotal lägenheter ovanpå. De 220 bostäderna kommer att upplåtas med bostadsrätt och kommer i hela området bli 220 lägenheter. Det nya torget kommer att kunna färdigställas först efter att alla husen är färdigbyggda, preliminärt 2017.

Byggande och inflyttning pågår på Jämtlandsgatan med fyra punkthus i 12 våningar. Två av dessa hus blir bostadsrätter och två blir hyresrätter.

En förnyelse och stor ombyggnad har genomförts i Vällingby Centrum. Under 2000-talet har det också skett kompletteringsbebyggelse med nya bostäder i såväl Vällingby som omgivande stadsdelar. Runt centrum har bland annat kransen av punkthus kompletterats.

Infrastruktur

I översiktsplan för Stockholm anges att:

Vällingby stärks som tyngdpunkt med mycket god regional tillgänglighet. Förbifart Stockholm med den planerade stombussförbindelsen, kommer att stärka sambanden mellan regionens norra och södra delar. Vällingby kommer, med trafikplatser på Bergslagsvägen, få en avsevärt förbättrad regional tillgänglighet med starka samband till såväl Barkarby-Jakobsberg som Skärholmen. Det skapar nya etableringsförutsättningar för företag och verksamheter, bland annat utmed Bergslagsvägen vid Vinsta.

Kopplingarna till omgivande tyngdpunkter i Västerort värnas och förstärks. Vällingbys koppling till Brommaplan bör bli bättre. Bergslagsvägen kan få en mer stadsmässig karaktär där kompletteringsbebyggelse kan prövas, utan att förändra vägens funktion som huvudväg.

Sambandet mot Spånga är viktigt att beakta. Utvecklingspotentialen är begränsad och det handlar mer om att underlätta för kommunikationer mellan dessa tyngdpunkter, främst med gång och cykel.

I Vattenfalls tidigare huvudkontor, som ligger i detta stråk planeras det för bostäder, verksamheter och handel.

Det pågår idag planering kring Lövstavägen i Hässelby för att åstadkomma en mer sammanhängande stadsmiljö med ny bebyggelse och en mer stadsmässig trafik- och gatumiljö.

Näringsliv och arbetsmarknad

När Förbifart Stockholm är klar kommer Vinsta företagsområde få förbättrade transportmöjligheter. Hela området kommer att få tillgång till en större arbetsmarknadsregion och företagen får tillgång till nya marknader.

Hässelby-Vällingby präglas inte av arbetsplatser, utan är i större utsträckning ett bostadsområde. Det gör avtryck i näringsstrukturen, där det framför allt är servicenäringar riktade till befolkningen som dominerar arbetsplatserna. En betydande andel av dagbefolkningen i Hässelby-Vällingby arbetar inom vård och omsorg, utbildning och forskning.

I arbetet med att ta tillvara den internationella kompetens som finns inom befolkningen har formerna för matchning mellan sökandes kompetens och näringslivets behov utvecklats. Jobbtorget i Vällingby har inneburit nya möjligheter för många arbetssökanden.

Stadsdelsnämnden har en arbetsmarknadsdel där de arbetar med de individer som behöver extra stöd innan de kan ta del av Jobbtorget verksamhet. Se även statistikrapport kring antal försörjningsstödstagare med mera.

Utbildning

Utbildningsnämnden arbetar kontinuerligt med att stärka kvalitén och höja attraktionskraften för samtliga skolor i Hässelby-Vällingby. De erfarenheter från skolstrategin som tillämpas på Järva och i södra ytterstaden ska tas tillvara för en utvidgning av arbetet och omfatta skolor i Hässelby-Vällingby. De metoder som används är bland annat ett språkutvecklande arbetssätt och ämnesutbildning på modersmålet. Man arbetar även med en nära samverkan mellan skola, föräldrar, socialtjänst, polis och andra myndigheter. Hjälpsäkerhet efter skoltid och föräldrars och elevers delaktighet samt tydlighet kring ordning och trivsel i skolan är andra inslag. En meningsfull fritid har betydelse för elevernas personliga utveckling och skolframgång.

Starka band mellan utbildning och arbetsliv är en viktig del för elevernas studiemotivation och ger även kontaktnät för framtiden. De har fått möta vuxna i arbetslivet som har blivit mentorer och förebilder.

En annan viktig faktor är en etablerad samverkan med högskolorna i form av olika mentorsprogram och studiestödssatsningar.

I Hässelby och Vällingby finns det 18 grundskolor, av dessa skolor bedrivs fyra stycken i enskild regi. Det finns ingen gymnasieskola i stadsdelsnämndsområdet. Den närmaste gymnasieskolan finns i Bromma. I bifogad statistikrapport finns information angående gymnasiebehörighet.

Service och handel

I Hässelby-Vällingby finns möjlighet till shopping och handel framförallt i Vällingby City. Sedan 2012 förvaltas Vällingby City av Newsec. Det finns även ett antal små centrum runt om i stadsdelsnämndsområdet. På initiativ av fastighetsägaren i Åkermyntan pågår en om- och tillbyggnad av centrum som ska vara klart i början av 2013. Även i Hässelby Strand kommer centrum att byggas om och kommer att färdigställas efter att alla husen är färdigbyggda preliminärt år 2017.

Grönytor och bad

Naturen i Hässelby-Vällingby är en stor tillgång. Hässelby och Vällingby är anlagd så att medborgarna ska kunna förflytta sig via gångvägar och då utan att behöva gå över vägar. Det är lätt att nå naturreservatet i Grimsta, som bildades 2004, via gångstråk från de närliggande bostadsområdena Hässelby och Vällingby. I Grimsta naturreservat finns det flera motionsspår och ett utegym.

Det finns fem strandbad längs Mälarens strand i stadsdelsområdet. Lövstabadet, Hässelby allmänna bad, Hässelby strandbad, Maltesholmsbadet och Kanaanbadet.

I stadsdelsnämndsområdet finns flera vackra strandpromenader. Mellan Maltesholmsbadet och Kanaanbadet finns en lummig strandpromenad utefter Mälarstranden. I området Lövsta-Riddersvik kan man gå hela vägen från Lövsta båtklubb och vidare längs med stranden inne på gamla tippområdet som nu består av stora gröna böljande kullar. Strandpromenaden knyter an till Riddersviksområdet via en bro över Bäckravinen.

Lövsta-Kyrkhamn är ett naturskönt kulturhistoriskt område där Exploateringskontoret har fått i uppdrag att ta fram förslag till naturreservat i Kyrkhamnsområdet.

Under 2013 kommer stadsdelsnämnden i samarbete med trafikkontoret och nämnd att påbörja en uppdatering av den befintliga parkplanen för Hässelby-Vällingby.

Fritid och kultur

I Hässelby och Vällingby finns det många aktiva föreningar inom olika idrotter. Inom stadsdelsnämndsområdet finns följande hallar Hässelbyhallen, Smedshagshallen, Vällingby sim- och idrottshall.

Ett flertal konstgräsplaner som bokas aktivt av olika föreningar. Möjligheten till spontanidrott på fotbollsplaner minskas då det är ett stort bokningstryck. Inom stadsdelen finns det tillgång till nio stycken parklekar och tre stycken större lekplatser.

Här finns också västerorts största dirtbike-park (cykelbana) och stadens första parkourpark som ligger i Nälsta. Vissa av park- och lekplatserna är bemannad av personal vissa dagar.

En 7-manna konstgräsplan på Grimsta idrottsplats ska överbyggas med en luftburen hall för fotbollsverksamhet året-runt och stå klar 2014.

Det finns ett bibliotek i Vällingby centrum. En gång i veckan finns det möjlighet till gratis juridisk rådgivning och språkcafé för möjlighet att träna på det svenska språket. I statistikunderlag från 2009 vad det gäller besökare till populära bibliotek i staden hade biblioteket i Vällingby 167 200 besökare.

I Åkermyntan centrum finns också Hässelby Villastads bibliotek som erbjuder gratis advokatjourtid en gång i månaden. Kulturskolan är verksam i egna lokaler i Hässelby gård och har även aktiviteter i Vällingby.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förnyelseavdelningen på stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Kommunfullmäktige i Stockholm antog i juni 2007 vision 2030 "Ett Stockholm i världsklass". Visionen för Hässelby-Vällingby föreslås följa samma struktur och inriktning som stadens vision.

En stad i världsklass är visionen för Stockholm. I det ligger också en ytterstad i världsklass. Stockholms ytterstad har stora kvaliteter och hög attraktivitet. Många av dem är okända och behöver synliggöras. Hässelby-Vällingby behöver också utvecklas, inte minst vad avser tillgång på arbeten och goda kommunikationer.

För att få kraft och riktning i arbetet kring Hässelby-Vällingby har kommunfullmäktige beslutat att en vision ska tas fram. Det bygger på synsättet att det behövs en gemensam strategi för ytterstadsutvecklingen i Hässelby-Vällingby. En del konkreta insatser måste riktas till vissa delar i stadsdelen.

Med grund i statistiken 2002-2011, så anser stadsledningskontoret att det är några ämnesområden som är särskilt viktiga att starta med. Dessa områden har en stark koppling till varandra för att lyckas med utvecklingen i Hässelby-Vällingby.

- Närmiljö – rent och snyggt
Ett generellt behov av insatser för att hålla rent och snyggt, se till att lampor blir utbytta och ett allmänt gott underhåll är viktigt. Ambitionerna på dessa områden bör vara höga och kräver samverkan mellan såväl flera av stadens nämnder och bolag som med andra fastighetsägare. Den bristande trygghet som många invånare känner i vissa områden förstärks ofta av en inte tillräckligt välskött miljö. Detsamma gäller för flera av de gröna- och naturområden som finns i Hässelby-Vällingby.
- Samverkan förskola, skola och socialtjänst.
Vikten av samverkan kring barn och ungdomar är viktig för att de ska utvecklas positivt och må bra. Skolan är idag den institution som mer än någon annan ser och arbetar med barn och ungdomar.
En tidig samverkan möjliggör ett snabbare och bättre ingripande i de fall barn och ungdomar mår dåligt eller far illa.

- Trygghet
Ett behov av att öka tryggheten och säkerheten i området. Stärka organisationen för att skapa en bra samverkan kring trygghets- och säkerhetsarbetet det vill säga det proaktiva arbetet för att främja trygghet, förebygga brott och öka beredskapen för att kunna hantera det oväntade.
- Egenförsörjning
Att fler personer får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden är en viktig uppgift för staden. Genom arbete får människor en möjlighet till egen försörjning, arbetsgemenskap och möjlighet till utveckling. Behovet av att fler människor klarar sin egenförsörjning är en viktig fråga i Hässelby-Vällingby. Även att det finns möjlighet till att pröva sin arbetsförmåga och få referenser om detta saknas.
- Näringsliv
Samverkan med företagsområden och företagarnas organisationer i syfte att få en gynnsam företagsutveckling i Hässelby-Vällingby. Erfarenheter från företagarna i stadsdelen måste tas tillvara för att få de bästa förutsättningarna för företagsutvecklingen.
En mer gynnsam utveckling för näringslivet är positivt då det bl.a. innebär fler arbetstillfällen för medborgarna och en större besöksfrekvens till stadsdelarnas centrum.
- Centrum
En fördjupad analys över förutsättningarna för utvecklingen av centrum. Men även en analys av hur ett trygghetsarbete för olika centrumanläggningar skulle kunna utformas.
- Dialog
Formerna för medborgardialog och medborgar medverkan måste stärkas. Arbetet med en vision för Hässelby-Vällingby måste präglas av hög delaktighet. Syftet måste också vara att mobilisera det civila samhället för grannskapsarbete, föräldramedverkan o.s.v. Nya former för medborgardialog måste prövas såsom besök i skolor, föreningar, centrumdialoger med mera. Det är viktigt att få ett större engagemang för och delaktighet i den lokala utvecklingen för ökad trygghet, ökad delaktighet och stärkt lokal medverkan.

Frågor kring Hässelby-Vällingby i remissen

Stadsledningskontoret anser att det finns några frågor som är av vikt att de besvaras under detta ärendes beredning, det vill säga under den beredningsprocess som föredragande borgarråd genomför i och med remittering av ärendet.

1. Vilka åtgärder, generellt, ser ni som mest angelägna för att uppnå målet om ett Hässelby-Vällingby i världsklass?
Lista i prioriteringsordning.
2. På vilket sätt kan er organisation/verksamhet bidra till att stärka utvecklingen i Hässelby-Vällingby?
3. Utifrån stadsdelsperspektivet, lämna förslag på åtgärder som bör prioriteras.
4. I inledningen av arbetet har frågan väckts om att arbetet med Hässelby-Vällingby borde koncentreras till de områdena med sämre socioekonomisk situation. Är det en riktig prioritering? Ja/nej motivera svaret.
5. Finns det anledning att koncentrera sig till vissa delar i Hässelby-Vällingby, i så fall vilka? Varför och i så fall vilka åtgärder?
6. Finns det några särskilda svårigheter eller utmaningar i Hässelby-Vällingby? Beskriv.
7. Finns det någon speciell målgrupp i stadsdelsnämndsområdet som behöver extra stöd, i så fall vilka och på vilket sätt?
8. Finns det något som saknas i förslaget av visionstexten?
9. Synpunkter på processen kring programmet.
10. Tankar kring marknadsföring, kommunikation och budskap.
11. Tankar kring formerna för medborgardialog.
12. Hur bör genomförandet organiseras och vem ska vara ansvarig för vilken åtgärd?

Bilagor

1. Vision för Hässelby-Vällingby
2. Statistikrapport Hässelby-Vällingby 2012-08-31
3. Kartor Hässelby-Vällingby

Utkast till Vision Hässelby-Vällingby 2030

Visionstexten kommer att utvecklas med hjälp av svaren på frågorna i remissen inom staden, dialoger med boende, föreningar och verksamma i Hässelby-Vällingby.

Mångsidig och upplevelserik

År 2030 är Stockholm en mångsidig och upplevelserik storstad med ett större utbud än någon annanstans i Sverige. Som boende i Hässelby-Vällingby har man goda möjligheter till arbete och utbildning. Gränserna mellan både stadsdelar och kommuner har minskat i betydelse. Den historiska uppdelningen mellan olika typer av bostadsområden och mellan sovstäder och arbetsplatser har luckrats upp. Det gör att möjligheterna att arbeta, få service eller ta del av olika upplevelser kan ske både i närområdet, men också tack vare goda kommunikationer, långt ifrån bostaden.

Nya bostäder har byggts i Hässelby gård, Hässelby strand och Grimsta och den äldre bebyggelsen har rustats upp. De goda kommunikationerna har blivit ännu bättre tack vare Förbifart Stockholm.

Närheten till natur och vatten, till rustade idrottsanläggningar och ett utbyggt Vällingby Centrum får allt fler att vilja bo och verka i stadsdelen. I Hässelby och Vällingby finns många smultronställen, strandbad, lekparkar, parklekar och strandpromenader.

De små stadsdelscentrumen har förnyats och där har nya småföretagare etablerat sig.

Innovativ och växande

Hässelby-Vällingby utgör en stark kraft i det växande Stockholm-Mälarenregionen. Närheten till Stockholms innerstad, till universitet och forskningscentra i Kista såväl som i Hagastaden har stor betydelse för utvecklingen.

Möjligheterna till kulturupplevelser är många.

Skolorna i stadsdelen håller mycket hög kvalitet och attraherar elever från många håll. Ingen lämnar grundskolan utan grundläggande kunskaper. Skolorna har också ett väl utvecklat samarbete med högskolor, universitet och näringsliv. Samverkan mellan näringsliv och akademier gör också att forskningsresultaten kan tas tillvara direkt i olika typer av företag.

Det finns många arbetsplatser där medborgarna i Hässelby-Vällingby arbetar. Den starka utvecklingen kombineras med ett långtgående miljötänkande.

Det hållbara samhället är på väg att bli en realitet. Målet om ett fossilbränslefritt samhälle är på väg att uppfyllas.

Medborgarnas Hässelby-Vällingby

Medborgarna står självklart i fokus för allt som sker i stadsdelen. I medborgarnas Hässelby-Vällingby är alla trygga.

Miljöerna är väl underhållna och upplysta. Säkerheten och tillgängligheten är god. Medborgarna är delaktiga och tar gemensamt ansvar för sitt närområde och staden som helhet.

Den offentligt finansierade servicen är av högsta klass. Valfriheten är väl utvecklad och de boende i Hässelby-Vällingby har goda möjligheter att påverka utformningen av servicen. Äldreomsorgen präglas av personligt inflytande, trygghet, respekt samt möjlighet till ett meningsfullt liv.

Det finns ett stort och brett utbud av bostäder med olika upplåtelseformer, storlek och standard. Nya bostäder byggs miljöanpassade. Bostäderna ligger blandade och nära varandra. Den äldre bebyggelsen har upprustats så att arvet från såväl 1950-talets ABC-förorter och de betydligt äldre byggnaderna som Hässelby Slott och Riddersviks herrgård bevaras.

Stockholm är en sammanhållen stad. Olika delar av staden och Hässelby-Vällingby är väl sammankopplade. De fina stränderna vid Mälaren, skogarna och andra grönområden har gjorts än mer tillgängliga för boende och besökare. Miljön är ren, trivsamt och vacker.

Det finns ett väl utvecklat transportsystem med minimal klimatpåverkan, som gör att människor snabbt och enkelt kan röra sig i hela regionen och till viktiga kommunikationscentra. Tvärförbindelserna har utvecklats.

RAPPORT

STADSLEDNINGSKONTORET

Statistikunderlag Hässelby-Vällingby

UTVECKLING PERIODEN 2002-2011

STOCKHOLM

2012-08-30

SWECO EUROFUTURES AB

Sweco
Kaplansbacken 10
Box 415
SE-112 24 Stockholm, Sverige
Telefon +46 (0)8 6130800
Fax +46 (0)8 6130808
www.sweco.se

Sweco EuroFutures AB
Org.nr 556342-6559
Styrelsens säte: Stockholm

En del av Sweco-koncernen

Lina Sjölin

Telefon direkt +46 (0)8 6130879
lina.sjolin@sweco.se

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	5
3	Befolkning	6
3.1	Ålder	8
3.2	Födelseland	10
3.3	Flyttningar	12
3.4	Ohälsotal	18
3.5	Valdeltagande	20
4	Utbildning	21
4.1	Befolkningens utbildningsnivå	21
4.2	Behörighet till gymnasieskolan	23
5	Arbete	24
5.1	Förvärvsarbetande i befolkningen	24
5.2	Medelinkomst	25
5.3	Sysselsatt dagbefolkning	26
5.4	Arbetsplatsernas antal och storlek	27
5.5	Arbetspendling	28
5.5.1	Inpendling	29
5.5.2	Utpendling	31
5.6	Näringslivsstruktur	33
6	Bostäder	36
6.1	Bostadsbestånd	36
6.2	Byggande	39
6.3	Boendetäthet	40
6.4	Bostadspriser	41
7	Stadsmiljö, trygghet och service	43
7.1	Stadsmiljö	44
7.2	Trygghet	46
7.3	Service	49
7.4	Kommunikationer	50
8	Stadsdelsbeskrivningar	51
9	Tabellbilaga	64

1 Sammanfattning

I rapporten ges med hjälp av statistik en sammanfattande bild av utvecklingen i Hässelby-Vällingby stadsdelsområde mellan åren 2002-2011. Hässelby-Vällingby kommer också att jämföras med Stockholm som helhet, Söderort och Järva, samt i vissa fall även länet och riket.

Befolkning

Hässelby-Vällingby hade omkring 67 000 invånare år 2011, vilket motsvarar 8 procent av Stockholms stads befolkning. Sedan år 2002 har Hässelby-Vällingbys befolkning, i likhet med stadens, vuxit med 14 procent. Befolkningstillväxten i Söderort har under samma period varit något större, medan befolkningen i Järva vuxit marginellt. En förklaring till Hässelby-Vällingbys positiva utveckling är att antalet inflyttare har varit större än antalet utflyttare under majoriteten av åren mellan 2002-2011. I Järva däremot har situationen varit den omvända, då fler lämnat området än flyttat dit.

Åldersstrukturen i Hässelby-Vällingby skiljer sig något från staden i sin helhet. En dryg fjärdedel av stadsdelsområdets befolkning är under 20 år, medan motsvarande andel för staden som helhet är en dryg femtedel. Hässelby-Vällingby har även en mindre andel invånare i arbetsför ålder (20-64 år) än staden som helhet.

År 2011 var 27 procent av Hässelby-Vällingbys befolkning födda utomlands, vilket är en högre andel än i staden som helhet. Andelen invånare födda utomlands har sedan år 2002 ökat mer i Hässelby-Vällingby än i Järva och Söderort.

Utbildning

Generellt sett har utbildningsnivån bland befolkningen i Stockholm stigit mellan åren 2002-2011. Andelen av befolkningen med eftergymnasial utbildning har stigit och andelen av befolkningen som saknar gymnasieutbildning har minskat. Utvecklingen i Hässelby-Vällingby följer dock inte samma positiva mönster. I stadsdelsområdet har andelen med eftergymnasial utbildning visserligen ökat men inte i samma utsträckning som i staden som helhet eller i Järva och Söderort. Vad gäller andelen som saknar gymnasiekompetens har den ökat i Hässelby-Vällingby.

Arbete

Medan förvärvsfrekvensen stigit marginellt i staden mellan åren 2002-2010 har den minskat i Hässelby-Vällingby, men även i Järva. År 2010 var 74 procent av befolkningen (20-64 år) förvärvsarbetande i Hässelby-Vällingby. Det är även i Hässelby-Vällingby och i Järva inkomstutvecklingen varit som svagast. Trots svag inkomstutveckling är dock medelinkomsten högre i Hässelby-Vällingby än i Järva och Söderort.

Jämfört med Järva är Hässelby-Vällingby i mindre utsträckning ett arbetsplatsområde. Medan antalet arbetstillfällen ökat kraftigt i Järva mellan 2002-2011 har dagbefolkningen i Hässelby-Vällingby haft en betydligt svagare utveckling. Antalet arbetstillfällen har inte ökat i samma takt som de boende i området, medan motsatta förhållanden råder i Järva.

Arbetsställena är också överlag mindre, räknat i antalet anställda, i Hässelby-Vällingby än i Järva, Söderort och staden som helhet.

Framför allt servicenäringar riktade till befolkningen som dominerar arbetsplatserna. Jämfört med de andra områdena är det en större andel av dagbefolkningen i Hässelby-Vällingby som arbetar inom Vård och omsorg och Utbildning och forskning.

I Hässelby-Vällingby är Handel och kommunikationer den bransch som störst andel av dagbefolkningen arbetar inom (21 procent). Även om Handel och kommunikationer utgör en stor del av näringslivet i Hässelby-Vällingby, utgör denna bransch i Hässelby-Vällingby en betydligt mindre andel än i de andra studerade områdena.

Bostäder

I Hässelby-Vällingby består en större del av bostadsbeståndet av småhus än i Järva, Söderort och staden som helhet. Drygt två tredjedelar av bostäderna i Hässelby-Vällingby är ändock i flerbostadshus. Av lägenheterna i flerbostadshus är en större andel av dessa hyresrätter än i Järva, Söderort och staden som helhet. Andelen hyresrätter har minskat i staden mellan år 2002-2011. Utvecklingen har gått i samma riktning i Hässelby-Vällingby, men i en långsammare takt.

Befolkningen i Stockholm, liksom i Hässelby-Vällingby, växer. Nybyggnationer är en förutsättning för hög befolkningstillväxt. I Hässelby-Vällingby har det mellan år 2002-2011 byggts omkring 2 200 nya lägenheter i flerbostadshus och övriga hus. Det motsvarar 35 nyproducerade lägenheter i snitt per år, per 1 000 invånare. Det är ett högre snitt än i Järva men ett lägre snitt än i Söderort.

Stadsmiljö, trygghet och service

Hässelby-Vällingbyborna är jämförelsevis nöjda med stadsmiljön och servicen i sitt område. De är mer nöjda än stockholmarna överlag med framkomligheten på trottoaren och gångvägar i området. Jämfört med staden som helhet anser också en större andel att deras stadsdel är ren och städad. De boende i Hässelby-Vällingby uppger även i större utsträckning än stockholmarna i allmänhet att de vet var de ska vända sig om de vill anmäla klotter, nedskräpning och fel på belysning i stadsmiljön.

Beträffande den upplevda känslan av trygghet är Hässelby-Vällingbyborna mer oroliga för att gå ut när det är mörkt än Stockholms befolkning i snitt. Statistiken visar dock att det är färre anmälda brott per 100 000 invånare i Hässelby-Vällingby än i staden som helhet. Antalet anmälda brott har visserligen ökat i Hässelby-Vällingby, men utvecklingen är den samma i staden. Huruvida denna utveckling beror på faktisk ökad brottslighet eller en ökad benägenhet att anmäla brott går utifrån detta underlag inte allt uttala sig om.

Stadsdelsjämförelser

Hässelby-Vällingby består av nio olika stadsdelar. Dessa är av relativt olika karaktär. Vissa stadsdelar har en stor andel småhus. Där är medelinkomsten högre än snittet för Hässelby-Vällingby. I stadsdelar mer större andel hyresrätter är bland annat förvärvsfrekvensen lägre och ohälsotalet högre än snittet för Hässelby-Vällingby.

2 Inledning

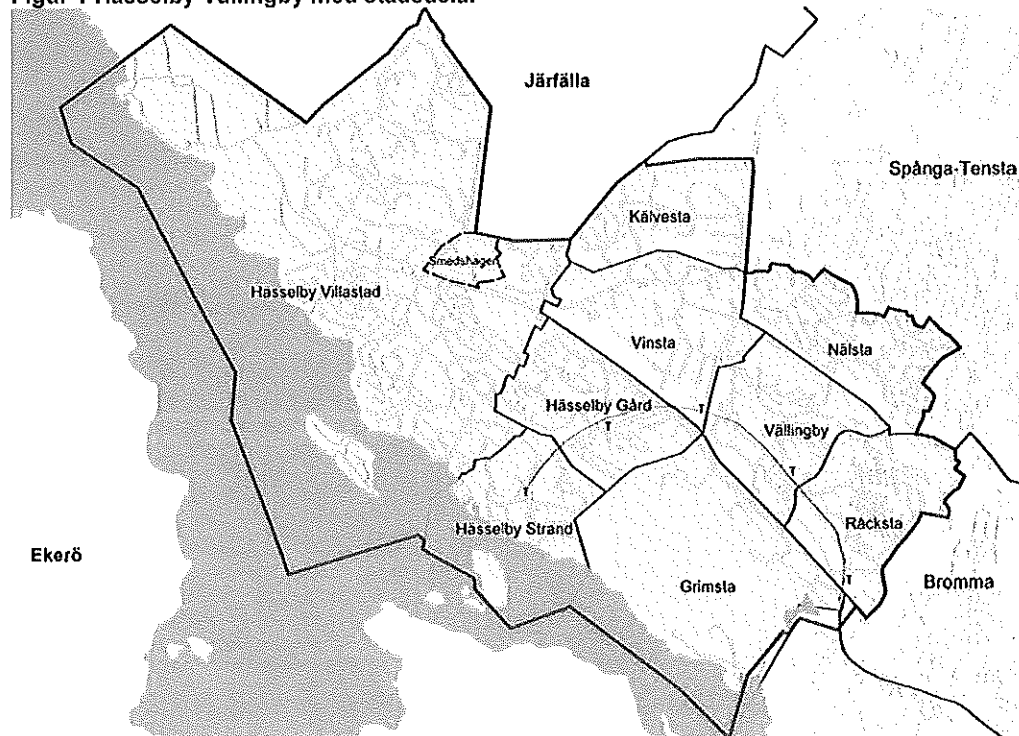
Stadsledningskontoret har inlett visionsarbete för området Hässelby-Vällingby. Som underlag för arbetet har Sweco Eurofutures fått i uppdrag att ta fram denna rapport där Hässelby-Vällingby jämförs med andra delar av staden, Järva (stadsdelarna Rinkeby, Tensta, Husby, Kista och Akalla) och Söderort, som också omfattas av ytterstadsarbete, samt hela staden. Sammanställningen avser både nuläget och utvecklingen sedan år 2002. Avseende några mått görs även jämförelser med länet och riket.

Statistiken är inordnad under rubrikerna Befolkning, Utbildning, Arbete samt Stadsmiljö, trygghet och service. Rapporten avslutas med en beskrivning av varje stadsdel i området, totalt nio stycken, utifrån några av de mest centrala måtten i sammanställningen.

I rapporten redovisas statistiken oftast med hjälp av diagram och på en övergripande geografisk nivå (hela Hässelby-Vällingby). I tabellbilagan redovisas de underliggande siffrorna även på stadsdelsnivå. I det fall det är möjligt i tabellbilagan kommer även basområdet Smedshagen exkluderas från Hässelby Villastad och presenteras separat. Avgränsningen av stadsdelarna i Hässelby-Vällingby illustreras i kartan nedan.

Rapporten är framtagen av Lina Sjölin, Karin Melldahl och Patrik Waaranperä på Sweco Eurofutures AB.

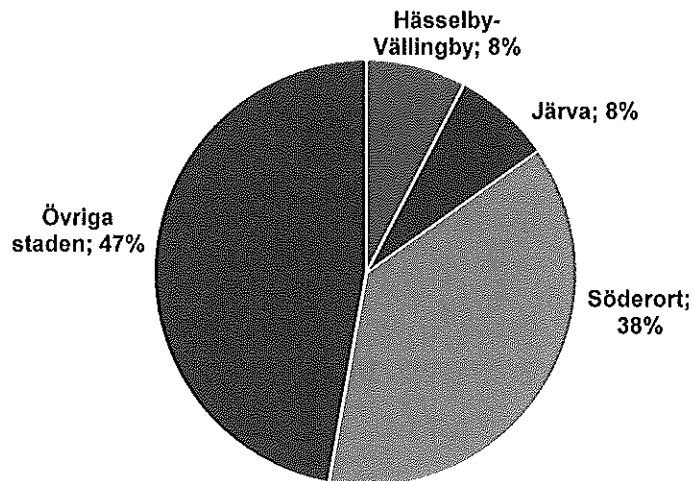
Figur 1 Hässelby-Vällingby med stadsdelar

3 Befolkning

Stockholms stads befolkning uppgår år till 864 000 personer. Av dessa bor omkring 8 procent, eller cirka 67 000 invånare, i Hässelby-Vällingby. I Järva bor motsvarande 8 procent av befolkningen medan omkring 38 procent av stadens befolkning bor i Söderort.

Figur 2 Stockholms stads befolkning fördelat på de studerade områdena år 2011

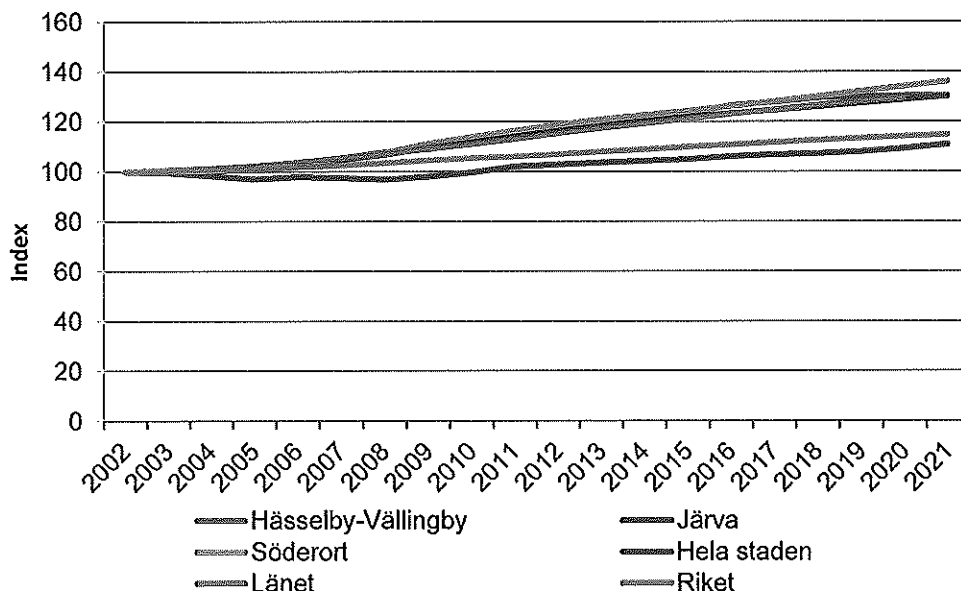
Källa: SCB/Sweco

Mellan åren 2002 och 2011 har befolkningen i Stockholm ökat från 758 000 till 864 000 invånare. Det är en ökning med 106 000 personer, eller motsvarande 14 procent. Befolkningstillväxten i Hässelby-Vällingby har varit lika stor som stadens. Antalsmässigt motsvarar det dock en ökning på omkring 8 100 personer i Hässelby-Vällingby. Söderort har haft en något kraftigare befolkningstillväxt än både staden som helhet och Hässelby-Vällingby. Järva, däremot, påvisar en svag befolkningstillväxt mellan 2002-2011.

I diagrammet på nästa sida är även befolkningsprognosen fram till år 2021 illustrerad. Enligt prognosen ska Söderort fortsätta ha den starkaste befolkningsutvecklingen medan Hässelby-Vällingby och staden som helhet har en något svagare befolkningsutveckling. Järva fortsätter ha den svagaste tillväxttakten befolkningsmässigt.

Under hela perioden 2002-2021 har riket en svagare befolkningsutveckling än Stockholm medan Stockholms län växer i ungefär motsvarande takt som staden.

Figur 3 Indexerad befolkningsutveckling perioden 2002-2021 (prognos 2012-2021)

Källa: SCB/Sweco

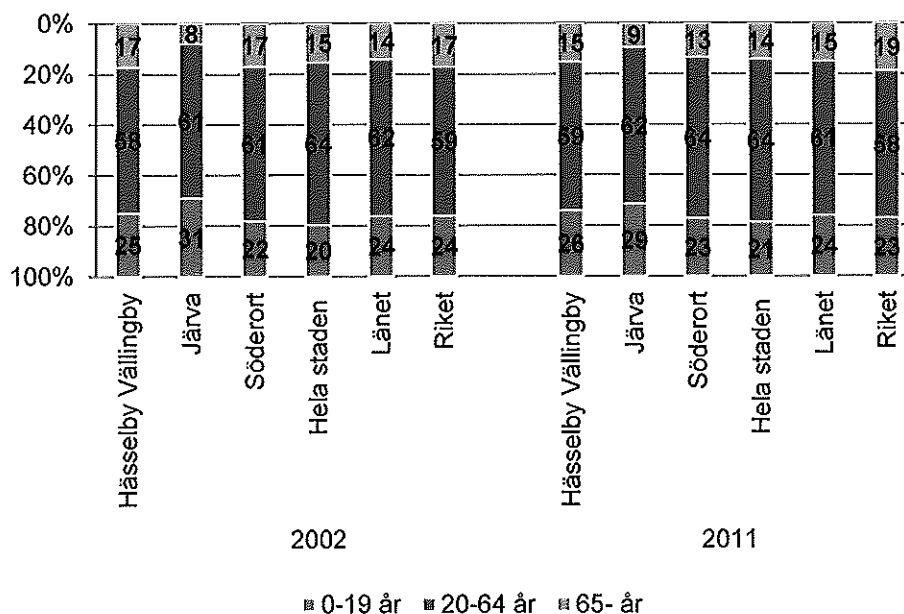
3.1 Ålder

År 2011 är en fjärdedel av befolkningen i Hässelby-Vällingby under 20 år. Åldersgruppen 20-64 år utgör knappt 60 procent av befolkningen i området. 15 procent av befolkningen är 65 år eller äldre. Jämfört med staden som helhet har Hässelby-Vällingby en högre andel invånare som är under 20 år, och en lägre andel som är i den arbetsföra åldern 20-64 år.

Järva är det område som har jämförelsevis yngst befolkning. Drygt 30 procent av befolkningen är under 20 år. Området har även lägst andel invånare som är 65 år eller äldre. Söderort är däremot det område, om man bortser från staden i helhet, som år 2011 har lägst andel invånare som är 19 år eller yngre, se Figur 4.

Överlag har befolkningsstrukturen inte förändrats så mycket mellan 2002-2011. I Hässelby-Vällingby har andelen äldre minskat något. Den största förändringen i åldersfördelningen återfinns dock i Söderort, där andelen över 64 år har minskat.

Figur 4 Åldersfördelning år 2002 och 2011

Källa: SCB/Sweco

Att andelen invånare i en åldersgrupp har förändrats betyder nödvändigtvis inte att denna grupp ökat eller minskat till antalet utan kan bero på en befolkningsökning i området. Därför redovisas i Tabell 1 nedan även förändringen i antalet invånare per åldersgrupp för de tre områdena och staden som helhet.

I Hässelby-Vällingbys fall framgår att invånarantalet i åldersgrupperna 0-19 år och 20-64 år procentuellt vuxit relativt mycket. Däremot har antalet invånare över 64 år varit relativt oförändrat, vilket medfört att denna grupp utgör en allt mindre del av befolkningen i området. I Järva har andelen invånare över 64 år procentuellt sett ökat mycket, medan denna grupp procentuellt minskat i Söderort.

Tabell 1 Befolkning per åldersgrupp 2002 och 2011

Område	Ålder	År		Skillnad	
		2002	2011	Antal	Procent
Hässelby-Vällingby	0-19	14 714	17 388	2 674	18,2
	20-64	33 794	39 141	5 347	15,8
	65-	10 150	10 192	42	0,4
Järva	0-19	19 804	18 593	-1 211	-6,1
	20-64	39 076	40 434	1 358	3,5
	65-	5 020	6 158	1 138	22,7
Söderort	0-19	61 116	74 059	12 943	21,2
	20-64	170 672	207 076	36 404	21,3
	65-	47 306	43 669	-3 637	-7,7
Hela staden	0-19	154 779	184 688	29 909	19,3
	20-64	486 588	557 149	70 561	14,5
	65-	116 781	122 487	5 706	4,9

Källa: SCB/Sweco

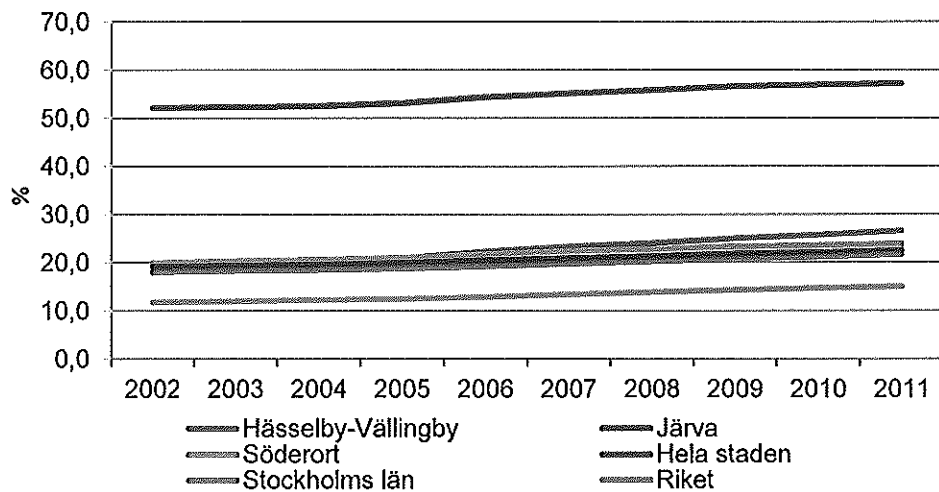
3.2 Födelseland

Andelen utlandsfödda har ökat över tid. I Stockholms stad var år 2002 en femtedel av befolkningen utlandsfödda och år 2011 hade andelen stigit till knappt en fjärdedel.

År 2002 var det något mindre andel utlandsfödda i Hässelby-Vällingby än i Stockholm som helhet. Tio år senare är förhållandena de motsatta. År 2011 var 28 procent av Hässelby-Vällingbys invånare födda i ett annat land än Sverige.

Stockholm har en högre andel utlandsfödda än länet och riket i sin helhet. Andelen utlandsfödda i staden skiljer sig dock mycket åt. I Järva är över hälften av invånarna födda utomlands.

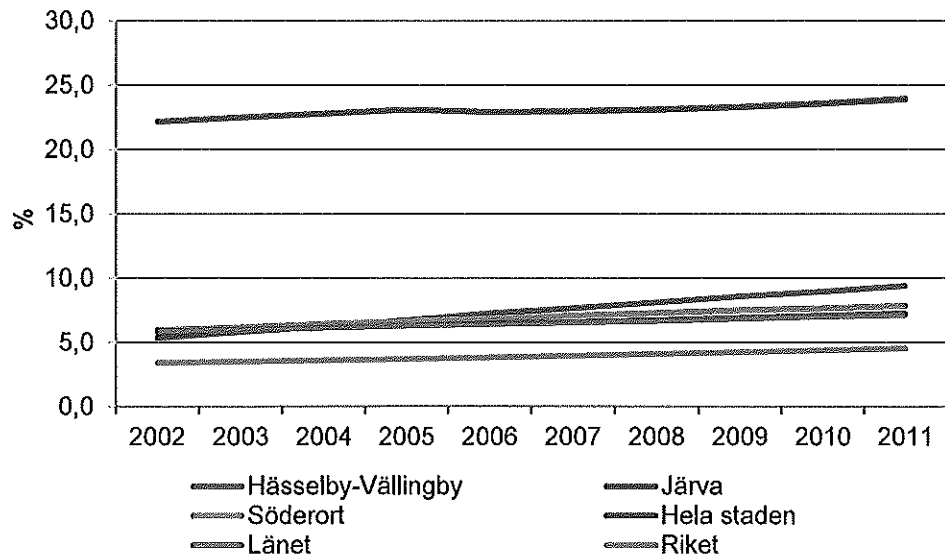
Figur 5 Andel födda utomlands perioden 2002-2011

Källa: SCB/Sweco

Även andelen andra generationens invandrare har ökat med tiden i riket och staden. Andelen andra generationens invandrare i Hässelby-Vällingby är högre än i Söderort, Stockholm som helhet, riket och länet.

Figur 6 Andel andra generationens invandrare perioden 2002-2012

Källa: SCB/Sweco

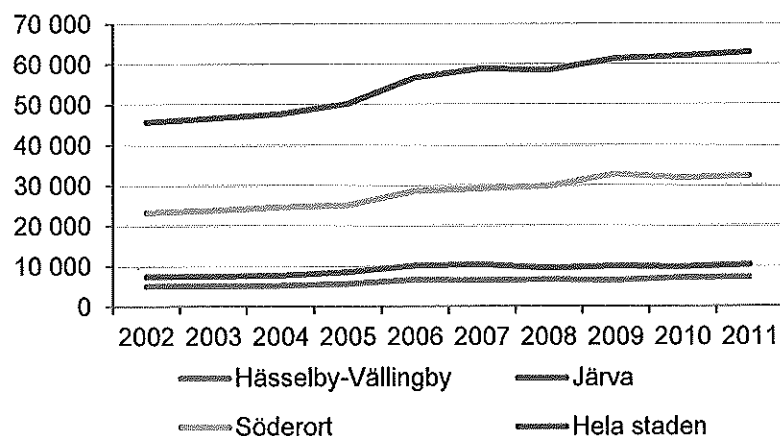
3.3 Flyttningar

Stockholms befolkning ökar. En av anledningarna till det är att allt fler flyttar till staden. År 2011 flyttade 63 000 personer till Stockholm.

Antalet inflyttare till Hässelby-Vällingby har också ökat succesivt. År 2011 flyttade omkring 7 300 personer till stadsdelsområdet Hässelby-Vällingby, vilket var omkring 2 200 fler än år 2002. En anledning till det ökade inflyttningen är att det byggts omkring 2 200 nya lägenheter (småhus och övriga hus) i området (mer om detta i kapitlet om bostäder).

Till Järva, som har ungefär lika stor befolkning som Hässelby-Vällingby, flyttade samma år 10 400 personer. Till Söderort, som både geografiskt och befolkningsmässigt är större än Hässelby-Vällingby och Järva, flyttade 32 500 personer år 2011.

Figur 7 Inflyttningar till ett nytt område perioden 2002-2011

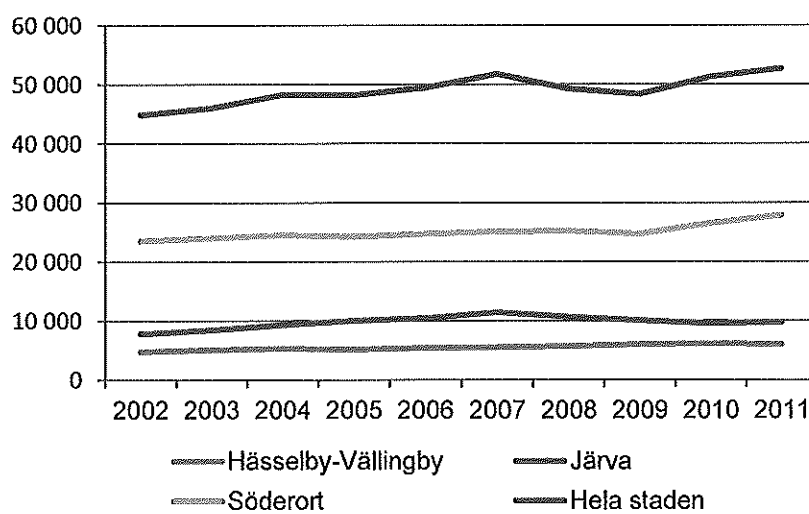

Källa: SCB/Sweco

Antalet utflyttningar från Hässelby-Vällingby har ökat något mellan år 2002-2011. År 2011 flyttade knappt 6 100 personer från Hässelby-Vällingby, vilket var knappt 1 300 fler än år 2002. Från Järva, med en ungefär lika stor befolkning som Hässelby-Vällingby flyttade omkring 9 800 personer år 2011.

Söderort och staden som helhet har ett betydligt högre antal utflyttare. Detta är dock naturligt eftersom det i en större befolkning finns fler personer som kan flytta än i en liten. I Söderort och staden som helhet har också antalet utflyttningar ökat över tid.

Figur 8 Utflyttningar från det egna området perioden 2002-2011

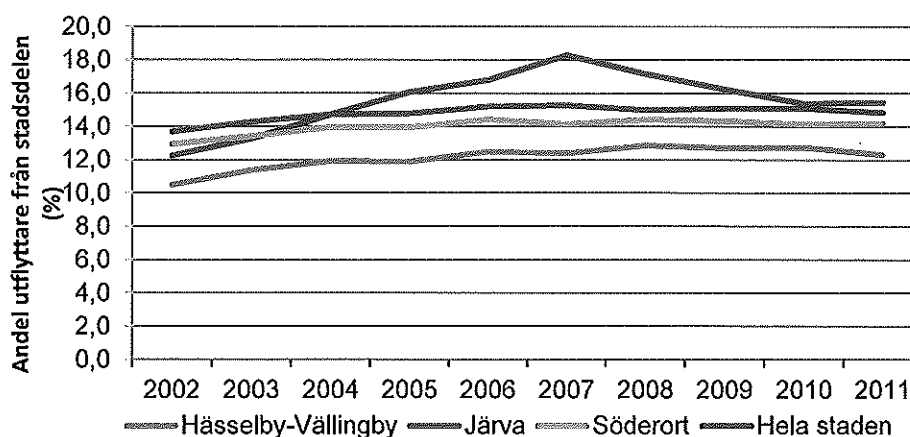
Källa: SCB/Sweco

För att ge en bättre bild av omsättningen av invånare kan antalet utflyttare från en stadsdel ställas i relation till befolkningen i stadsdelen, man beräknar den så kallade utflyttarrisken för befolkningen. Läsaren bör vara uppmärksam på att gällande in- och utflyttningar har uppgifter för området, dvs Hässelby, Järva och Söderort presenterats. Vad gäller utflyttarrisken presenteras istället risken att flytta ifrån den stadsdel man bor i. Det gör det lättare att jämföra Hässelby- med Söderort, då Söderort är ett mycket större geografiskt område än Hässelby-Vällingby.

I figuren nedan illustreras hur stor andel av de boende som valt att flytta från sin stadsdel under ett givet år. Generellt sett pekar trenden över tid på en ökad rörlighet i staden. I Hässelby-Vällingbys stadsdelar är benägenheten att flytta från sin stadsdel lägre än både i Söderort och i Järva. En förklaring till detta skulle kunna vara att det finns fler småhus i Hässelby-Vällingby än i de andra områdena. Ett husköp är vanligen en mer långsiktig investering än de boendeval man gör gällande flerbostadshus.

I Järvas stadsdelar ökade flyttbenägenheten kraftigt mellan 2002-2007. Trenden vände 2007 och därefter har benägenheten att flytta ut minskat.

Figur 9 Utflyttarrisk från den egna stadsdelen under perioden 2002-2011

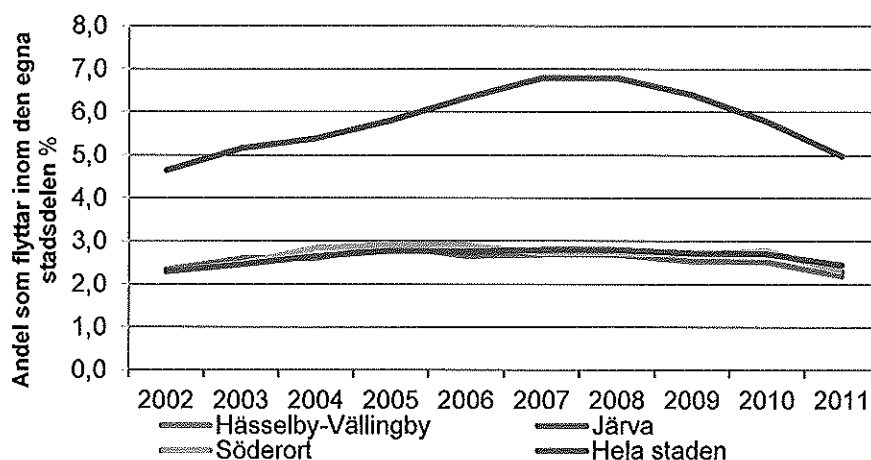

Källa: SCB/Sweco

Sannolikheten att flytta inom den egna stadsdelen kan beräknas på liknande sätt som flyttrisken. I figuren nedan framgår att sannolikheten att flytta inom den egna stadsdelen är ungefär lika stor i Hässelby-Vällingby, Söderort och hela staden, däremot betydligt högre i Järva.

Det är inga stora skillnader i mönstret mellan risken att flytta från sin stadsdel som sannolikheten att flytta inom sin stadsdel, om något är det en svag uppåtgående trend vad gäller utflyttningar från sin stadsdel och en svagt nedåtgående trend vad gäller sannolikheten att flytta inom sin stadsdel.

Figur 10 Sannolikheten att flytta inom den egna stadsdelen perioden 2002-2011

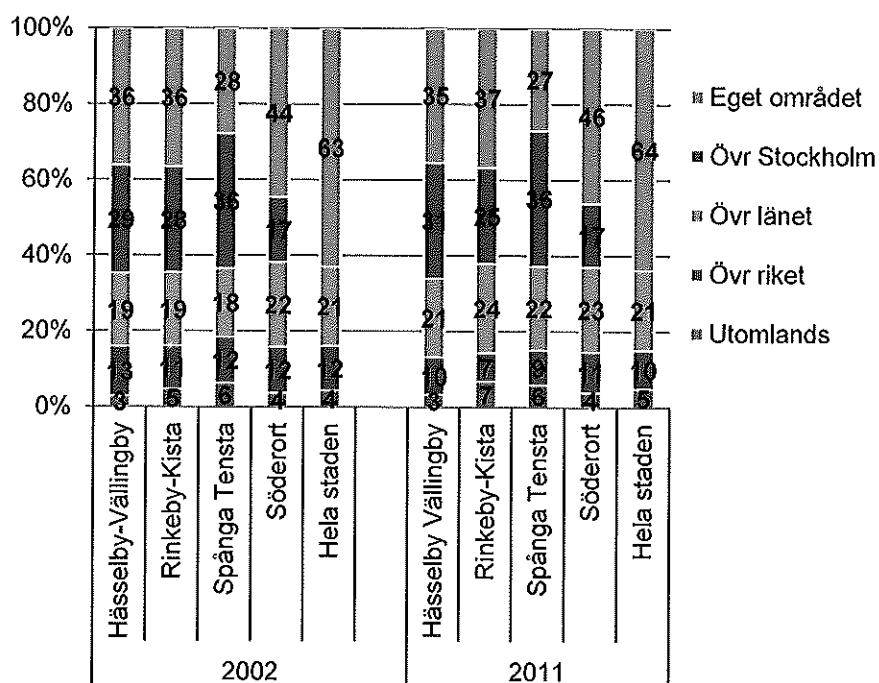

Källa: SCB/Sweco

Bland dem som år 2011 flyttade från sin nuvarande bostad i Hässelby-Vällingby flyttade en dryg tredjedel till ett annat boende i stadsdelområdet och en knapp tredjedel flyttade till ett annat område inom staden. Den återstående knappa tredjedelen flyttade från Stockholm till andra delar av landet eller utomlands. Flyttmönstret såg liknande ut år 2002, se Figur 11.

Att jämföra Hässelby-Vällingby med andra områden avseende flyttdestination är problematiskt av två anledningar. Den första är att det inte finns tillgänglig statistik för området Järva. Istället presenteras flyttdestinationen för utflyttande från Rinkeby-Kista respektive Spånga-Tensta. Den andra anledning är att Söderort till ytan är ett betydligt större område så andelen som flyttar inom området blir följaktligen större.

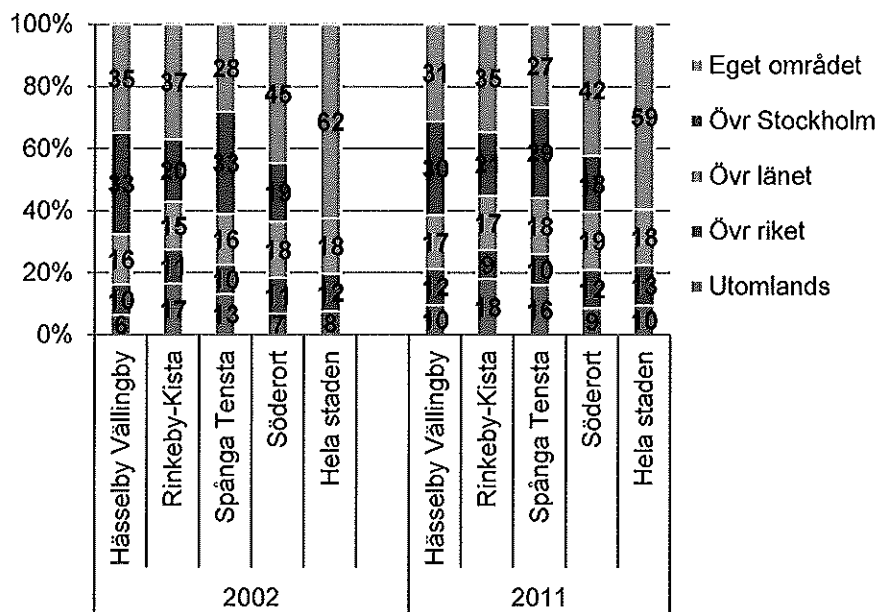
Figur 11 Flyttdestination för utflyttare från området

Källa: SCB/Sweco

Största skillnaden mellan dem som flyttar till Hässelby-Vällingby år 2011 och dem som flyttar från Hässelby-Vällingby är att andelen som flyttar utomlands (3 procent) är betydligt mindre än andelen som flyttar från utlandet till stadsdelsområdet (10 procent). Mönstret ser liknande ut i staden som helhet. Därutöver är det omkring 30 procent vardera i Hässelby-Vällingby som flyttar inom området och som flyttat till andra delar av staden.

Figur 12 Tidigare boendeort för inflyttande i området

Källa: SCB/Sweco

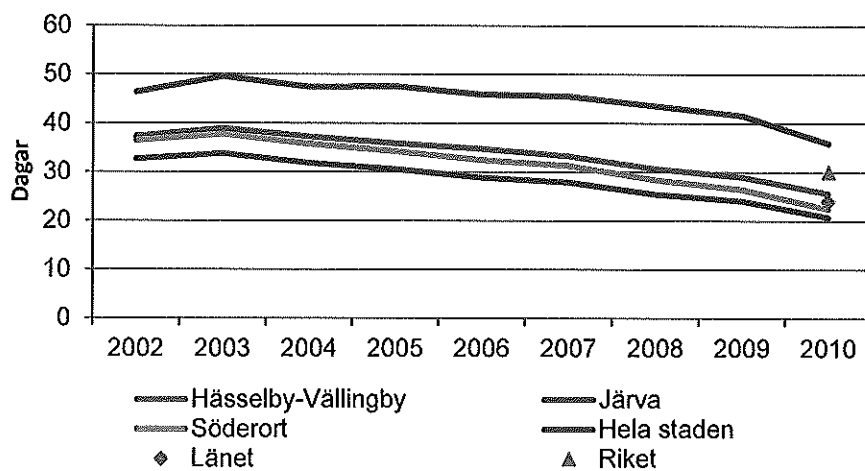

3.4 Ohälsotal

Ohälsotalet är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning inklusive arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen i förhållande till befolkningen i åldern 16-64 år.

Ohälsotalet är högre i Hässelby-Vällingby än i staden som helhet och i Söderort. Däremot är den lägre än i Järva. Alla områden följer dock samma mönster. Sedan 2003 har ohälsotalet minskat.

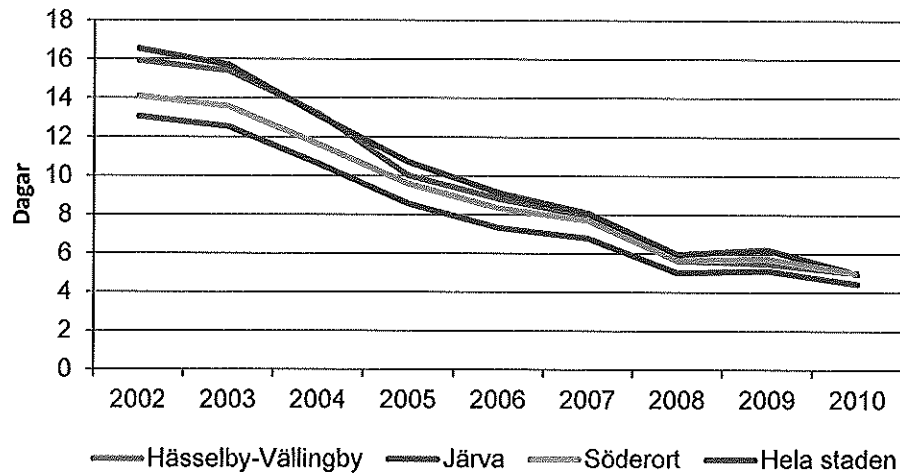
Figur 13 Ohälsotal perioden 2002-2010

Källa: SCB/Försäkringskassan/Sweco

Det minskade ohälsotalet i Hässelby-Vällingby beror främst på att antalet sjukdagar per person har minskat kraftigt under perioden 2002-2010, se Figur 14. Samma utveckling gäller för Järva, Söderort och staden som helhet.

Figur 14 Antal dagar med sjukpenning i genomsnitt per person perioden 2002-2010.

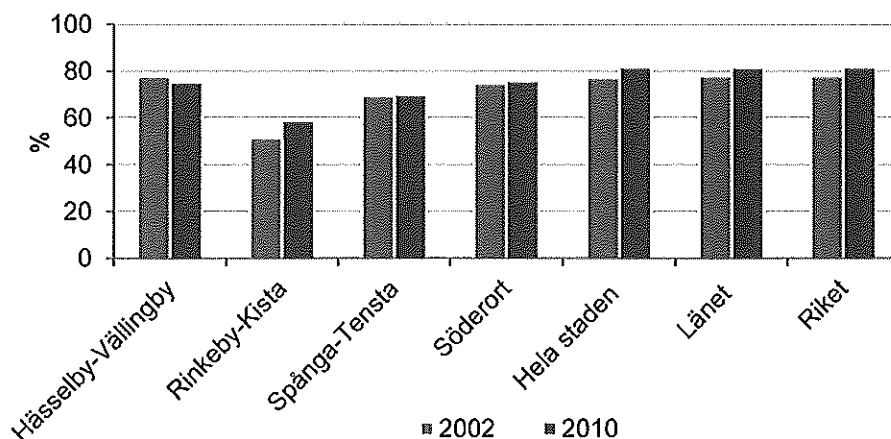
Källa: SCB/Sweco

3.5 Valdeltagande

I Hässelby-Vällingby var valdeltagandet något högre i kommunfullmäktigevalen 2002 än 2010. År 2002 var valdeltagandet 78 procent medan det år 2010 var 75 procent. År 2002 var valdeltagandet i Hässelby-Vällingby något högre än i staden, medan förhållandena var de motsatta år 2010. I Söderort var valdeltagandet de båda åren något jämnare och låg runt 75 procent.

Uppgifter för Järva finns inte tillgängligt, utan istället presenteras valdeltagandet i de två stadsdelsområden som helt eller delvis ingår i Järva. Valdeltagandet i både Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta är lägre än i Hässelby-Vällingby.

Figur 15 Valdeltagande i fullmäktigevalen åren 2002 och 2010

Källa: SCB/Sweco

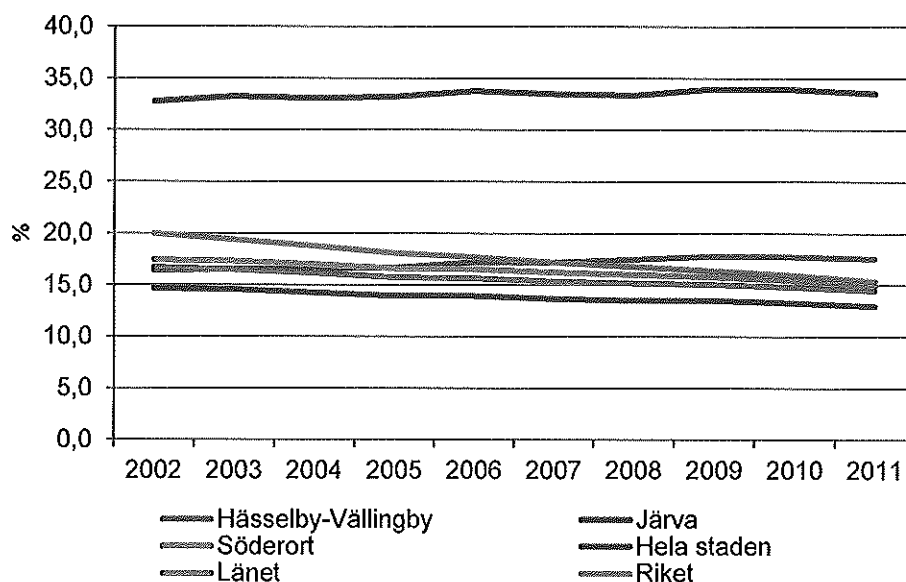
4 Utbildning

4.1 Befolkningens utbildningsnivå

I Hässelby-Vällingby saknar 18 procent av befolkningen mellan 25-64 år gymnasial utbildning år 2011. Det är en lägre andel än i Järva men en högre än i Söderort, staden, länet och riket.

Andelen invånare som saknar gymnasiekompetens har minskat mellan åren 2002-2011 i riket, länet och staden samt i Söderort. Samma positiva utveckling har inte skett i Hässelby-Vällingby och Järva. I de båda områdena har andelen som saknar gymnasieutbildning ökat något.

Figur 16 Andelen invånare, 25-64 år som saknar gymnasial utbildning, perioden 2002-2011

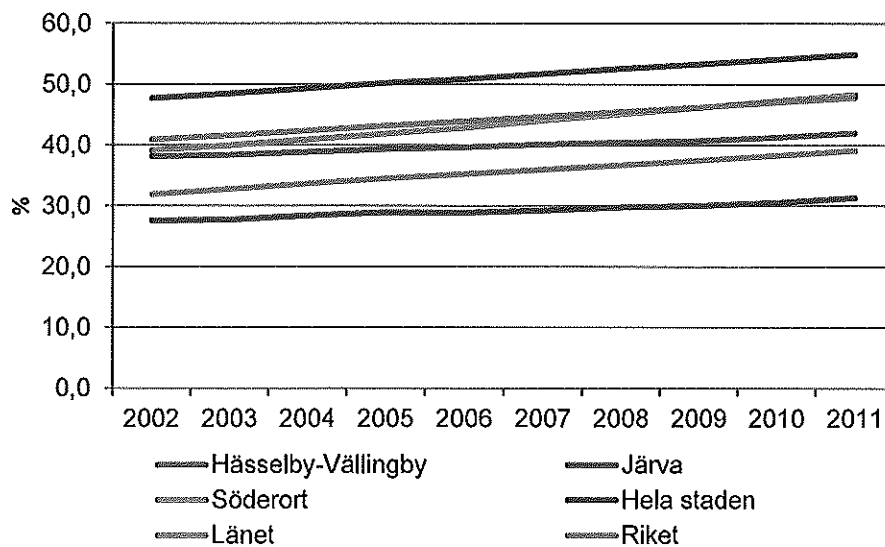

Källa: SCB/Sweco

Även om andelen med gymnasiekompetens inte skiljer sig väsentligt åt i de olika studerade områden, bortsett från Järva, är det större skillnad beträffande andelen invånare med eftergymnasial utbildning.

Andelen med eftergymnasial utbildning i Hässelby-Vällingby är lägre än snittet för staden som helhet, länet och Söderort, men högre än rikssnittet och Järva, se Figur 17. Alla områden har haft en ökning i andelen med eftergymnasial utbildning. Ökningen har dock varit lägre i Hässelby-Vällingby än i något av de andra studerade områdena. År 2002 hade 38 procent av befolkningen i åldern 20-64 år i Hässelby-Vällingby eftergymnasial utbildning. Motsvarande andel för 2011 är 42 procent.

Figur 17 Andel invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, perioden 2002-2011

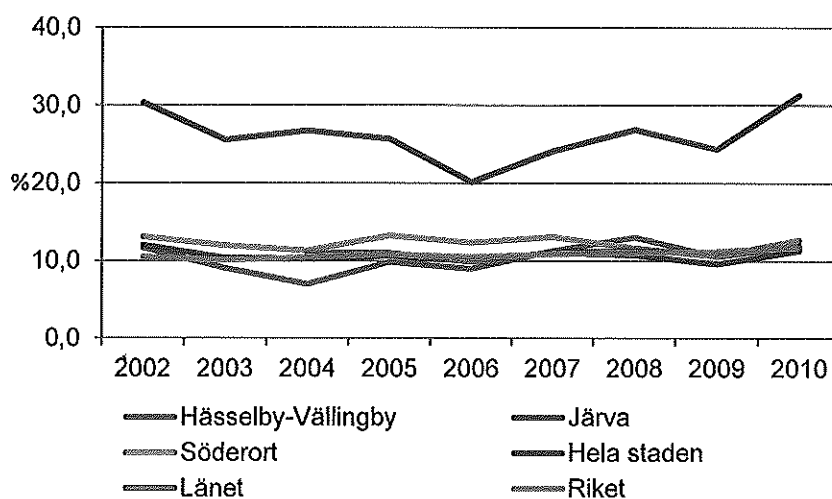
Källa: SCB/Sweco

4.2 Behörighet till gymnasieskolan

Andelen elever avgångna från grundskolan som ej var behöriga till gymnasieskolan var 12 procent i Hässelby-Vällingby år 2010. Det var samma nivå som i länet och riket men något högre än i Stockholm som helhet. Järva sticker ut och har en betydligt högre andel elever som inte var behöriga till gymnasiet år 2010.

Tidigare år under 2000-talet har situationen sett något annorlunda ut. Då var det större spridning på andelen elever som ej var behöriga till gymnasieskolan mellan de studerade områdena. Mellan år 2003-2004 var det exempelvis en mindre andel elever i Hässelby-Vällingby som inte var behöriga till gymnasieskolan än i övriga staden. Järva har under hela perioden 2002-2010 haft en högre andel ej behöriga till gymnasieskolan än staden i snitt, se Figur 18.

Figur 18 Andel ej behöriga till gymnasieskolan år 2002-2011¹

Källa: Skolverket /Sweco

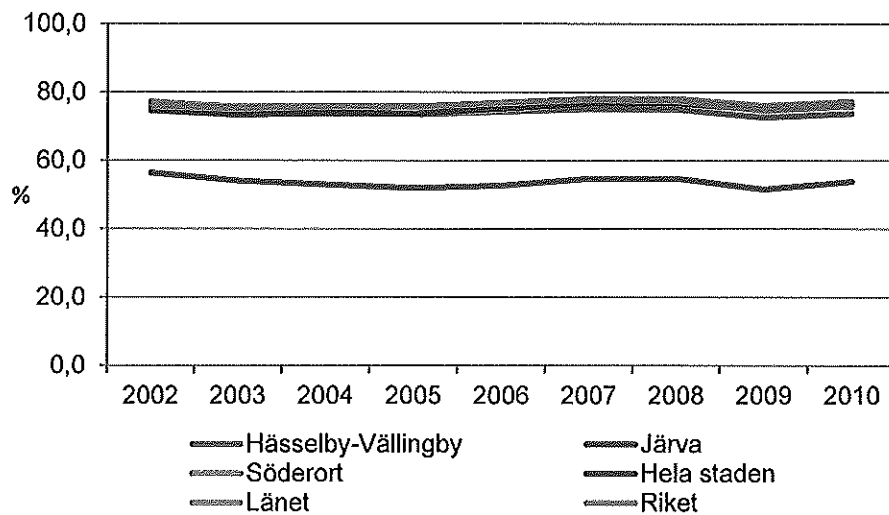
¹ Jämförelser med länet bör göras med försiktighet då definitionen skiljer sig något åt. Uppgifterna för Stockholm rör boende elever i de olika områdena, medan uppgifterna för länet gäller de elever som går i skola i länet.

5 Arbete

5.1 Förvärsarbetande i befolkningen

I Hässelby-Vällingby har förvärvsfrekvensen, dvs andelen förvärsarbetande av befolkningen i åldern 20-64 år, haft en svag negativ utveckling sedan år 2002. Då var andelen förvärsarbetande 77 procent och motsvarande andel år 2010 var 74 procent. I Järva har förvärvsfrekvensen också minskat mellan år 2002 och 2010. I övriga studerade områden syns inte samma negativa utveckling. Andelen förvärsarbetande har under hela perioden mellan 2002-2010 varit lägre i Järva än i övriga studerade områden.

Figur 19 Andel förvärsarbetande av befolkningen (20-64 år)

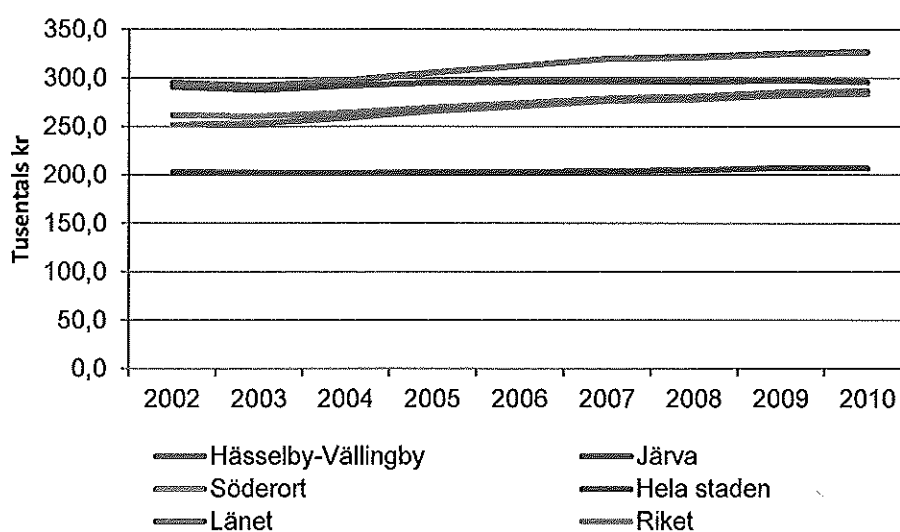
Källa: SCB/Sweco

5.2 Medelinkomst

Inkomstutvecklingen i Hässelby-Vällingby har varit relativt svag. I Hässelby-Vällingby och Järva har medelinkomsten (omräknat till 2010 års prisnivå) stigit med 2 procent under perioden 2002-2010. Motsvarande utveckling i Söderort och i staden som helhet är en ökning med 10 procent.

År 2010 var medelinkomsten i Hässelby-Vällingby 296 000 kr och snittet för staden var 327 000 kr. I Järva var dock inkomstnivån betydligt lägre, 207 000 kr.

Figur 20 Medelinkomst² (sammanräknad förvärvsinkomst, 20-64år) under perioden 2002-2010, 2010 års prisnivå

Källa: SCB/Sweco

² 0-inkomsttagarna är exkluderade

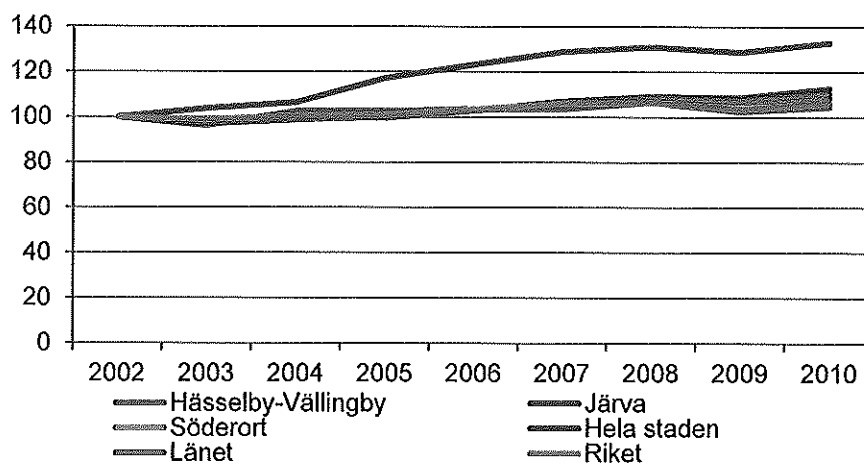

5.3 Sysselsatt dagbefolkning

Som sysselsatt dagbefolkning definieras den befolkning som är förvärvsarbetande och som har sin arbetsplats inom ett område oavsett var de har sin bostad. Den sysselsatta dagbefolkningen ger därmed en uppfattning om antalet arbetstillfällen i området.

I Hässelby-Vällingby arbetade 14 200 personer år 2010. Det var en tillväxt på dryga 600 personer sedan år 2002. Eftersom de andra studerade områdena befolknings- och ytmässigt är så olika Hässelby-Vällingby har ett index skapats för att kunna jämföra utvecklingen av dagbefolkningens storlek, se Figur 21. Av figuren framgår att mellan åren 2002 och 2010 har den sysselsatta dagbefolkningen växt mest i Järva. Där har den vuxit med 33 procent. Svagast utveckling har Hässelby-Vällingby haft, där dagbefolkningen vuxit med 5 procent. Snittet för staden är 13 procent.

Figur 21 Index över dagbefolkningens utvecklingen (antalet förvärvsarbetande) mellan 2002-2010

Källa: SCB/Sweco

Enbart den sysselsatta dagbefolkningens storlek säger lite om ett områdes karaktär. Genom att sätta dagbefolkningen i relation till befolkningen får man en bild av om området präglas av arbetsplatser eller bostäder. Detta kan göras genom att räkna fram en kvot (sysselsatt dagbefolkning/befolkning). En kvot på 1 innebär att det är lika många boende som arbetande in området. Ju närmare 0 kvoten är desto fler bor i området i relation till hur många som arbetar där. I tabellen nedan presenteras denna kvot för åren 2002 och 2010.

Av tabellen framgår att Hässelby-Vällingby är det av områdena som i minst utsträckning är ett arbetsplatsområde, därefter följer Söderort. Järva har genomgått en förändring mellan år 2002 och år 2010 och präglas nu mer än tidigare av arbetsplatser. Detta beror främst på Kistas framväxt som arbetsplatsområde. Staden som helhet har en högre kvot än övriga områden vilket beror på den arbetsplatstäta innerstaden.

Tabell 2 Sysselsatt dagbefolkning dividerat med befolkningen

	2002	2010
Hässelby-Vällingby	0,23	0,22
Järva	0,46	0,61
Söderort	0,37	0,36
Hela staden	0,69	0,70

Källa: SCB/Sweco

5.4 Arbetsplatsernas antal och storlek

I Hässelby-Vällingby fanns det år 2010 omkring 1 450 arbetsställen. Motsvarande antal i Järva var 1 760. I Söderort, som till ytan är betydligt större, fanns det samma år 9 400 arbetsställen. I nedan tabell presenteras antalet arbetsställen efter antalet anställda.

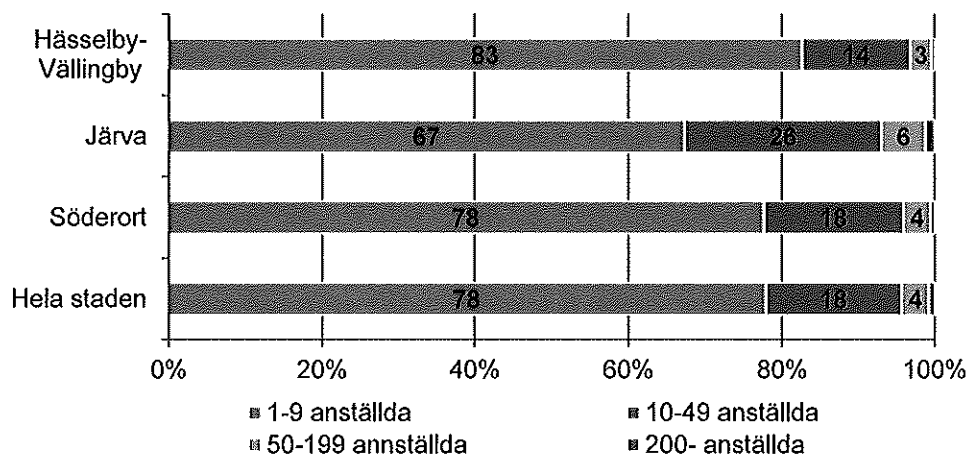
Tabell 3 Arbetsställen efter antalet anställda år 2011

	Anställda				Totalt
	1-9	10-49	50-199	200-	
Hässelby-Vällingby	1 194	205	40	6	1 445
Järva	1 185	452	102	21	1 760
Söderort	7 309	1 721	333	53	9 416
Hela staden	33 445	7 637	1 535	336	42 953

Källa: SCB/Sweco

Arbetsställena i Hässelby-Vällingby är mindre än i de övrigt studerade områdena. I Hässelby-Vällingby har 83 procent av arbetsställena mellan 1 och 9 anställda, medan motsvarande andel för staden som helhet är 78 procent. En dryg fjärdedel av företagen i Järva har mellan 10-49 anställda, vilket är högre än snittet för Stockholm. Detta beror i stor utsträckning på att området inkluderar Kista med sina jämförelsevis stora arbetsställen.

Figur 22 Arbetsställen efter storlek år 2011 (%)

Källa: SCB/Sweco

5.5 Arbetspendling

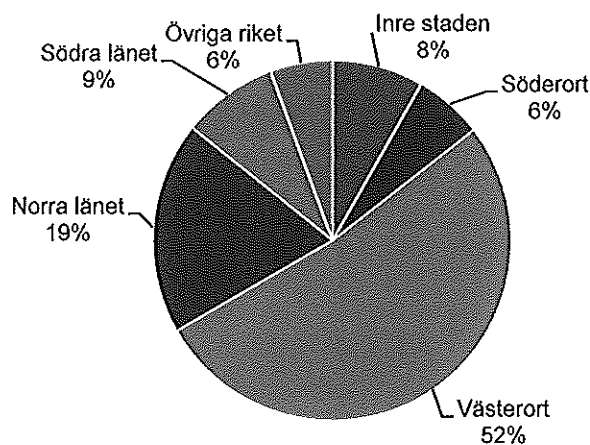
I de två avsnitten nedan kommer dels inpendling och dels utpendling att presenteras. Under avsnittet inpendling beskrivs pendlingsmönstret för dagbefolkningen i de olika områdena, med andra ord varifrån de arbetande i ett område pendlar för att komma till sin arbetsplats. Med utpendling avses de motsatta, vart de boende i ett område pendlar för att komma till sitt arbete.

5.5.1 Inpendling

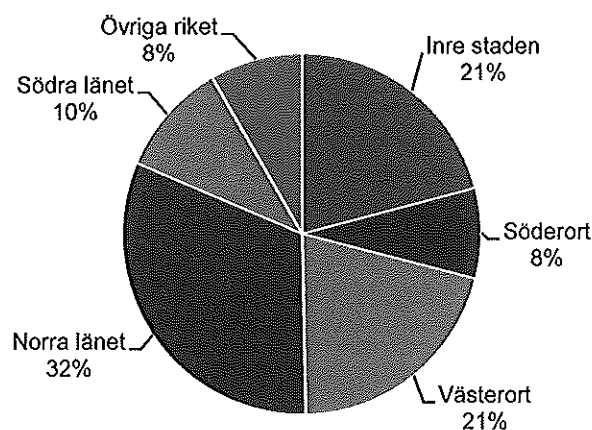
Drygt hälften av de som förvärvsarbetar i Hässelby-Vällingby bor i Västerort (inklusive Hässelby-Vällingby). Det är även vanligt att de som arbetar i Hässelby-Vällingby kommer från norra delen av länet (19 procent). Att de förvärvsarbetande i stadsdelsområdet kommer från södra delen av staden och länet är däremot mindre vanligt (15 procent).

Motsvarande mönster gäller även för de andra studerade områdena. Majoriteten av dem som förvärvsarbetar i Järva, pendlar från Västerort och norra delen av länet, medan majoriteten av dem som förvärvsarbetar i Söderort bor i Söderort eller södra delen av länet. I figurerna nedan presenteras inpendlingen för Hässelby-Vällingby, Järva, Söderort och hela staden.

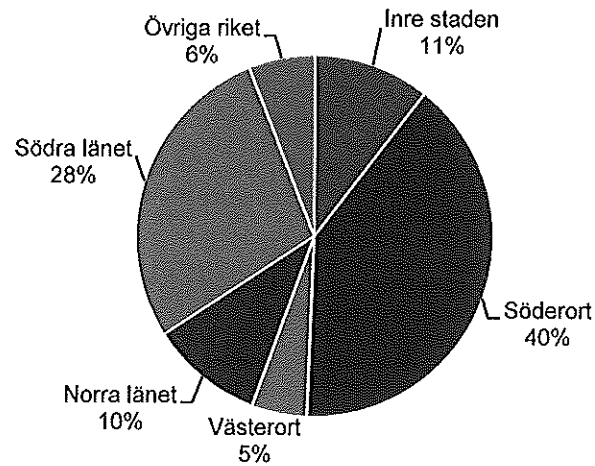
Figur 23 Arbetspendling till Hässelby-Vällingby år 2010

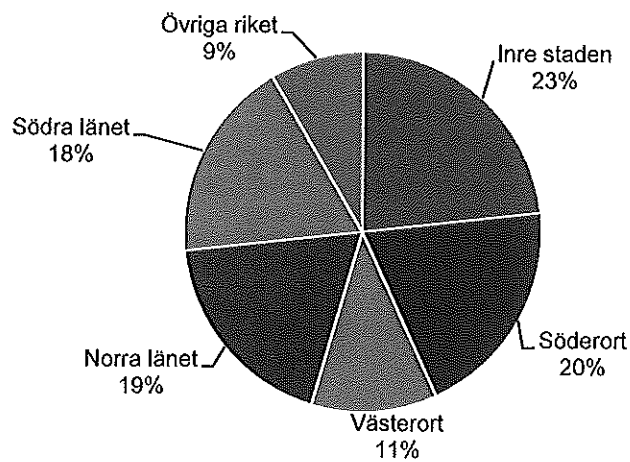
Figur 24 Arbetspendling till Järva år 2010

Figur 25 Arbetspendling till Söderort år 2010

Figur 26 Arbetspendling till Stockholm år 2010

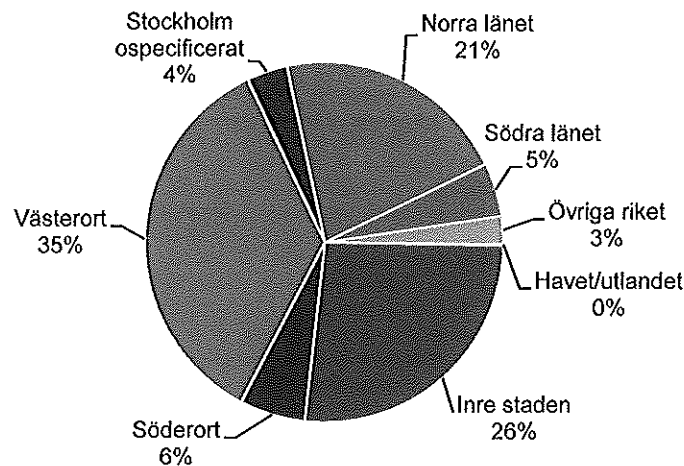
Källa: SCB/Sweco

5.5.2 Utpendling

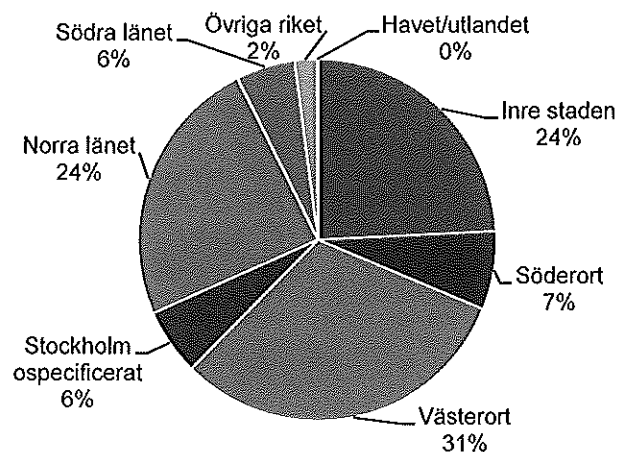
Drygt en tredjedel av de som bor i Hässelby-Vällingby, och har ett förvärvsarbete arbetar i Västerort och omkring 20 procent arbetar i norra delen av länet. Det som dock skiljer utpendlarna från inpendlarna i Hässelby-Vällingby är att omkring en fjärdedel av invånarna med ett förvärvsarbete i Hässelby-Vällingby arbetar i innerstaden. Inpendling i motsatt riktning är inte alls lika vanlig, se Figur 23.

Majoriteten av de boende i Järva som förvärvsarbetar har sin arbetsplats i Västerort eller i norra länet. Liksom i Hässelby-Vällingby pendlar omkring en fjärdedel till arbetsplatser i Inre staden. Mönstret för Söderort ser däremot något annorlunda ut. Där är det fler av de boende som förvärvsarbetar som pendlar till Inre staden, 38 procent, än som arbetar i Söderort, 28 procent.

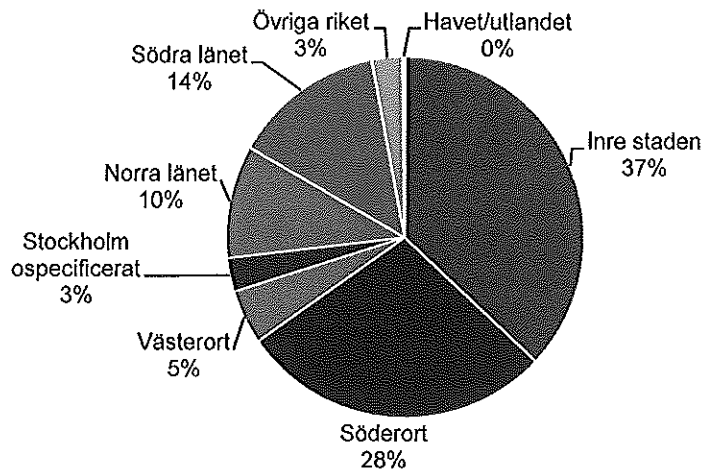
Figur 27 Arbetspendling från bostadsområdet Hässelby-Vällingby år 2010

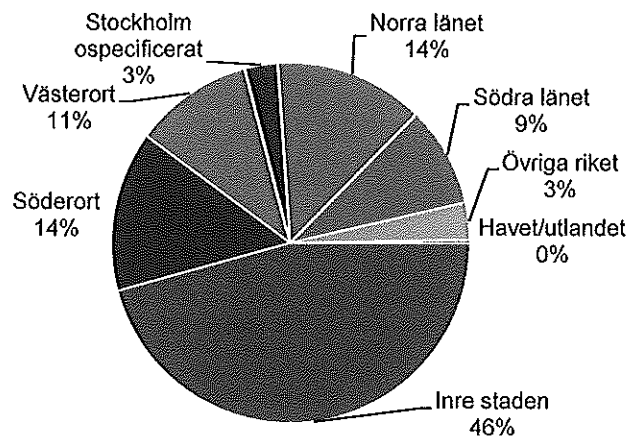
Figur 28 Arbetspendling från bostadsområdet Järva år 2010

Figur 29 Arbetspendling från bostadsområdet Söderort år 2010

Figur 30 Arbetspendling för boende i Stockholm år 2010

Källa: SCB/Sweco

5.6 Näringslivsstruktur

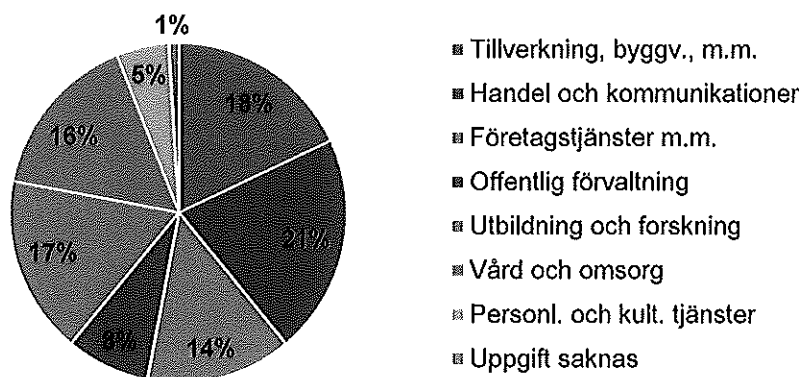
I Figur 31 till Figur 34 nedan redovisas hur dagbefolkningen i Hässelby-Vällingby och övriga studerade områden i Stockholms stad fördelar sig mellan olika typer av arbetsplatser.

Vi har tidigare konstaterat att området Hässelby-Vällingby inte präglas av arbetsplatser, utan i större utsträckning är ett bostadsområde. Vilket också gör avtryck i näringsstrukturen, där det framför allt är servicenäringar riktade till befolkningen som dominerar arbetsplatserna. Jämfört med de andra områdena är det en större andel av dagbefolkningen i Hässelby-Vällingby som arbetar inom Vård och omsorg och Utbildning och forskning.

I Hässelby-Vällingby är Handel och kommunikationer den bransch som störst andel av dagbefolkningen arbetar inom (21 procent). Även om Handel och kommunikationer utgör en stor del av näringslivet i Hässelby-Vällingby, utgör denna bransch i Hässelby-Vällingby en betydligt mindre andel än i de andra studerade områdena.

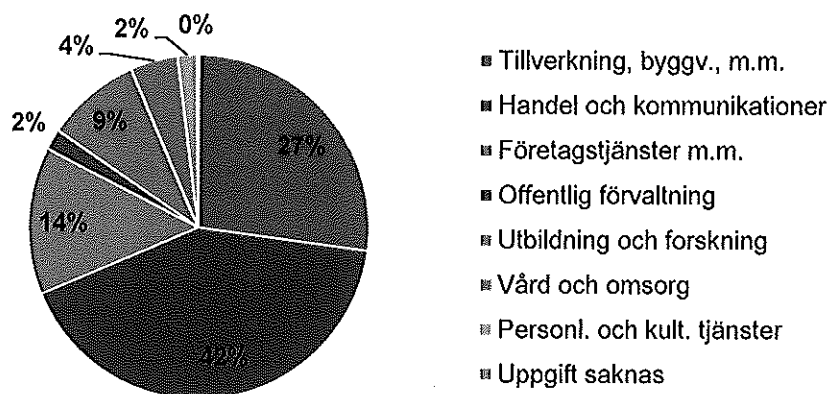
Jämfört med de andra studerade områdena är näringslivsstrukturen relativt jämt fördelad mellan olika branscher i Hässelby-Vällingby. Ingen bransch dominerar näringslivet, till skillnad från exempelvis i Järva där 42 % av dagbefolkningen arbetar inom Handel och kommunikation.

Figur 31 Sysselsatta efter bransch i Hässelby-Vällingby år 2010

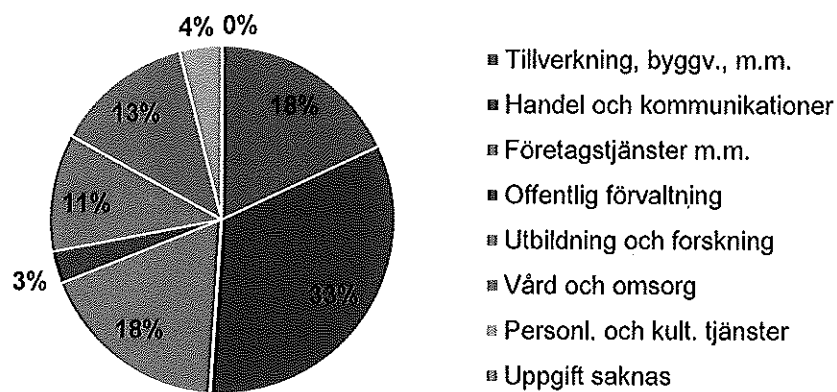

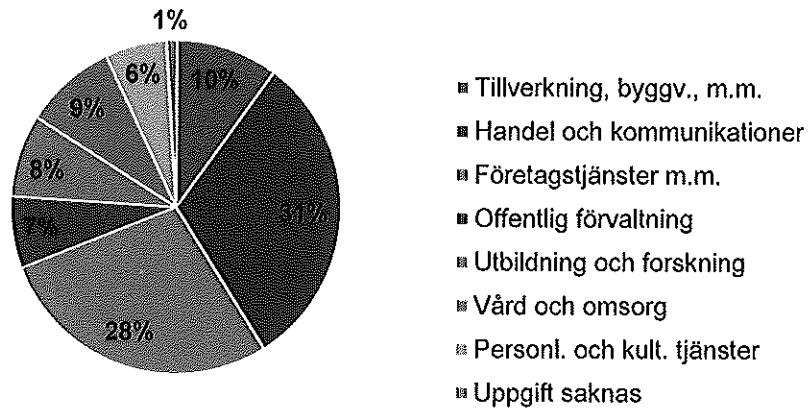
Figur 32 Sysselsatta efter bransch i Järva år 2010

Figur 33 Sysselsatta efter bransch i Söderort år 2010

Figur 34 Sysselsatta efter bransch i staden år 2010

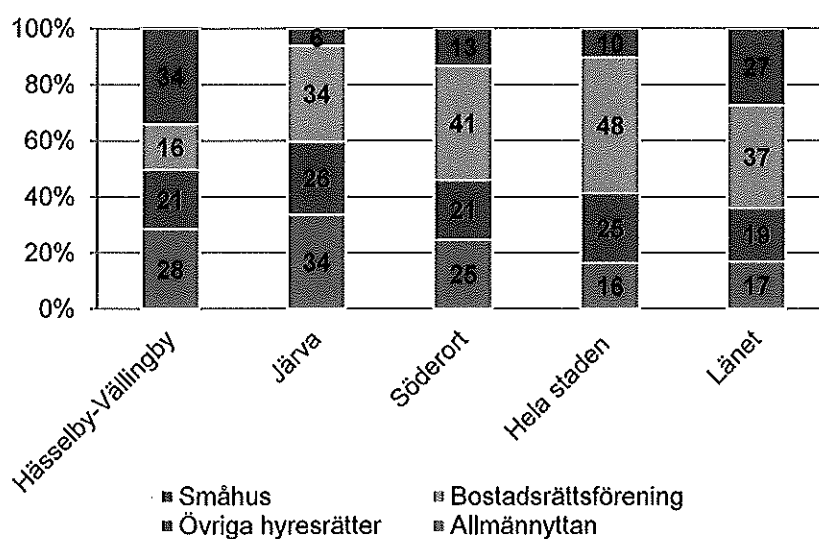
Källa: SCB/Sweco

6 Bostäder

6.1 Bostadsbestånd

Bostadsbeståndet i Hässelby-Vällingby skiljer sig från bostadsbeståndet i de övrigt studerade områdena. Dels är en betydligt större andel av bostäderna småhus och dels är en mindre andel av bostäderna bostadsrätter än snittet i staden. Jämfört med staden som helhet tillhör också en större andel av hyresrätterna allmännyttan.

Figur 35 Andel lägenheter per upplåtelseform år 2011³

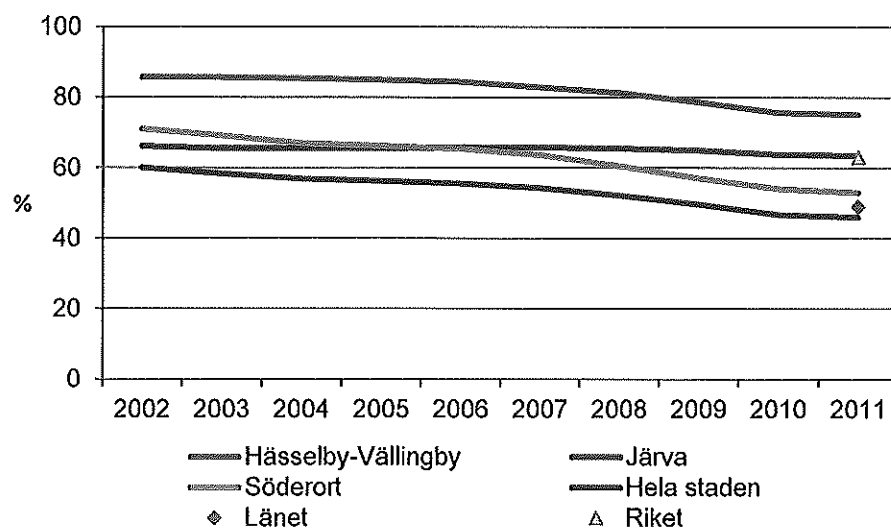
Källa: SCB/Sweco/Stockholms stad

³ Uppgifterna för länet är för år 2010

Andelen hyresrätter bland flerbostadshusen är jämförelsevis hög i Hässelby-Vällingby. År 2011 var tre fjärdedelar av lägenheterna hyresrätter i Hässelby-Vällingby, medan knappt hälften var det i staden som helhet. Andelen hyresrätter i Hässelby-Vällingby är högre än i både Järva och Söderort.

Andelen hyresrätter har mellan år 2002 och 2011 minskat. Minskningen har varit störst i Söderort och minst i Järva.

Figur 36 Andelen hyresrätter i flerbostadshus under perioden 2002-2011

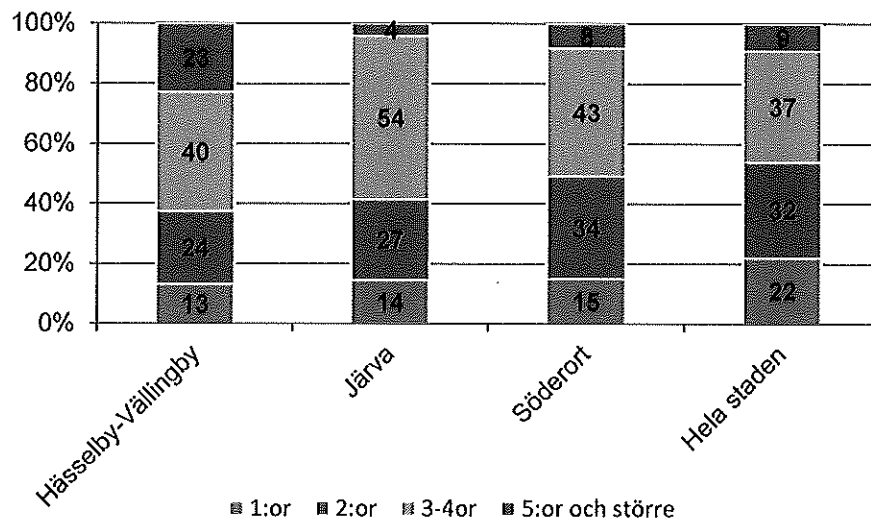

Källa: SCB/Sweco/Stockholms stad

I Hässelby-Vällingby är bostäderna relativt stora. En knapp fjärdedel av bostäderna är 5:or eller större. Detta beror i stor utsträckning på att det är en större andel småhus i Hässelby-Vällingby än i de andra studerade områdena. I jämförelse med staden i helhet finns det också en relativt liten andel 1:or i Hässelby-Vällingby.

I Järva är en majoritet av lägenheterna 3:or eller 4:or. Då enbart en liten del (65 procent) av bostäderna där är småhus, innebär det att lägenheterna i flerbostadshusen är stora.

Figur 37 Fördelning över lägenhetsstorlekar år 2011 (småhus och övriga hus)

Källa: Sweco/Stockholms stad

6.2 Byggande

I staden som helhet har det byggts nästan 33 600 lägenheter mellan år 2002 och år 2011. Omkring 2 200 av dessa har byggts i Hässelby-Vällingby. Utslaget över tidsperioden innebär det att det i snitt byggts 35 lägenheter i stadsdelsområdet per 1 000 invånare. Det är ett högre antal än i Järva, där det i snitt byggts 26 lägenheter per år per 1 000 invånare. Det är dock lägre än i Söderort och staden som helhet där det byggts över 40 lägenheter per 1 000 personer.

Tabell 4 Nyproducerade lägenheter

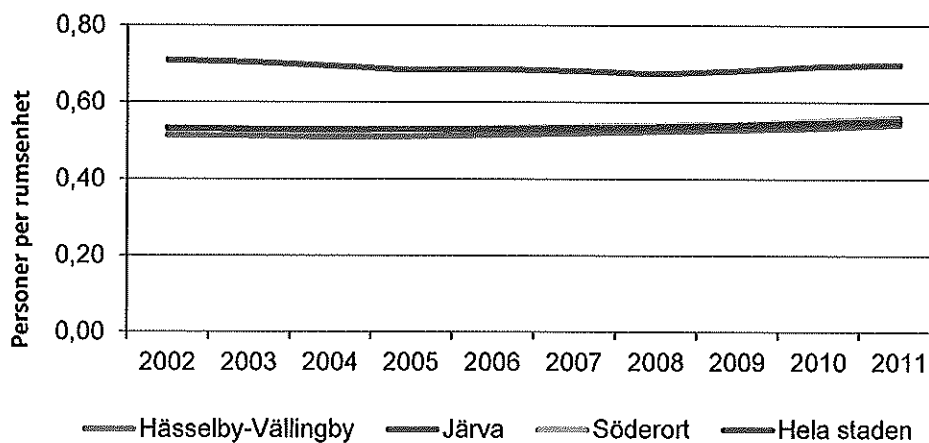
	Antal nyproducerade lägenheter i snitt per år (2002-2011) per 1000 personer	Totalt antal nyproducerade lägenheter mellan åren 2002-2011
Hässelby-Vällingby	35	2 178
Järva	26	1 659
Söderort	44	12 944
Hela staden	42	33 561

6.3 Boendetäthet

I detta avsnitt studeras boendetätheten, mätt som antalet boende per rumsenhet. Genom att relatera till rumsenheter istället för lägenheter tas hänsyn till variationen i lägenhetsstorlekar mellan olika områden. Med rumsenheter avses rummen i en lägenhet inklusive köket. En lägenhet om tre rum och kök består således av fyra rumsenheter, medan en etta med kokvrå består av en rumsenhet.

Skillnaderna är små mellan Hässelby-Vällingby, Söderort och staden som helhet när det gäller boendetäthet. I Hässelby-Vällingby år 2011 bodde det 0,54 personer per rumsenhet. Motsvarande antal för Söderort och staden i helhet var 0,56 respektive 0,55. I Järva är invånarna betydligt mer trångbodda. Där bodde det 0,70 personer per rumsenhet år 2011.

Tabell 5 Boende per rumsenhet perioden 2002-2011

Källa: Sweco/Stockholms stad